

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOJ KANTONA

2022.

Broj: 01-02-08-11-3-2982-7/22

Sarajevo, juli 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE.....	16
5.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja.....	16
5.2	Izveštavanje.....	18
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	18
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	18
6.1.1	Prihodi i primici	18
6.1.1.1	Prihodi od poreza	18
6.1.1.2	Neporezni prihodi.....	20
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	21
6.1.2.1	Rashodi i izdaci Stručne službe	21
6.1.2.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	21
6.1.2.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	24
6.1.2.2	Rashodi zdravstvene zaštite	25
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	35
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	37
6.1.3	Finansijski rezultat.....	37
6.2	BILANS STANJA	38
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	38
6.2.1.1	Novčana sredstva	38
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja	38
6.2.1.3	Kratkoročni plasmani	39
6.2.1.4	Kratkoročna razgraničenja	39
6.2.2	Stalna sredstva	39
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	41
6.2.4	Izvori sredstava	41
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	41
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	42
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA.....	43
8.	JAVNE NABAVKE.....	43
9.	OSTALI NALAZI	45
9.1	IT revizija u procesu implementacije Jedinственог informacionog sistema zdravstva na području Unsko-sanskog kantona	45
9.2	Sudski sporovi.....	48
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	49
V.	PRILOZI	51
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	51
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA.....	51

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Rashodi i prihodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja, a prihodi u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi. To je za posljedicu imalo precijenjene rashode u iznosu od 2.866.195 KM i prihode u iznosu od 1.734.203 KM (tačke: 6.1.2.2 i 6.1.2.3 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 651.653 KM sadašnje vrijednosti (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

---

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Stvoreni su rashodi, odnosno preuzete obaveze iznad sredstava odobrenih Finansijskim planom za 2022. godinu u ukupnom iznosu od 4.314.423 KM (od kojih su najznačajniji troškovi lijekova sa esencijalne liste lijekova 1.530.552 KM, naknade za bolovanja preko 42 dana 1.152.670 KM i naknade za prevoz pacijenata van kantona 1.103.418 KM). To nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Odlukom o načinu izvršavanja finansijskog plana za 2022. godinu i Odlukom o načinu izvršavanja Rebalansa Finansijskog plana za 2022. godinu (tačka 6.1.2 Izvještaja);**
- 2. Popis potraživanja i obaveza po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i obaveza prema dobavljačima, kao i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme sedam zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos koju je donijela Vlada Unsko-sanskog kantona, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, a što nije u skladu sa Zakonom o radu (tačka 4. Izvještaja);**
- Direktori Zavoda u posljednjih nekoliko godina više puta su imenovani i razriješeni dužnosti po osnovu odluka o imenovanju ili razrješenju koje je donijela Vlada Unsko-sanskog kantona ili na vlastiti zahtjev direktora za razrješenjem. Navedeno je imalo uticaja na funkcionisanje i rad Zavoda, uzimajući u obzir nadležnosti direktora utvrđene Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda (tačka 4. Izvještaja);**
- Naknade za regres za godišnji odmor i vjerske praznike u iznosu od 61.517 KM isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi. S obzirom na to da se Zavod finansira najvećim dijelom iz uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, isplata naknada u navedenim iznosima nije primjerena (tačka 6.1.2.1.1 Izvještaja);**
- Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i vrijeme korištenja pauze u toku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 6.1.2.1.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Zavoda odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. 7. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Revidirati proces upravljanja rizicima na godišnjem nivou, u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima.	4.
2.	Sačinjavati strateški plan interne revizije za period od tri godine, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Poduzeti aktivnosti prema nadležnom ministarstvu kako bi se osiguralo blagovremeno dostavljanje Smjernica za izradu Programa zdravstvene zaštite, kako bi se finansijski plan sačinio i usvojio u skladu s rokovima utvrđenim Zakonom o budžetima u FBiH.	5.1
4.	Izdatke nastale po osnovu Međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranja planirati i iskazivati u okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	5.1
5.*	Izvještaj o radu i realizaciji finansijskog plana sačinjavati u rokovima propisanim Odlukom o metodologiji i rokovima za izradu programa rada i izvještaja o radu.	5.2
6.	Obaveze stvarati do visine sredstava utvrđenih finansijskim planom Zavoda, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.2
7.	Evidencije o radnom vremenu na radu uspostaviti u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.1.1
8.*	Obračun i isplatu uvećanja plaće direktoru vršiti u skladu sa odredbama Zakona o plaćama i naknadama članova organa upravljanja, rukovođenja i drugih organa kantonalnih javnih preduzeća, ustanova čiji je osnivač Unsko-sanski kanton i institucija Unsko-sanskog kantona.	6.1.2.1.1
9.	Obračun i isplatu regresa i ostalih naknada vršiti u visini zakonom dozvoljenog neoporezivog iznosa.	6.1.2.1.1
10.	Obračun i isplatu naknada za službeno putovanje u zemlji vršiti u visini utvrđenog neoporezivog iznosa.	6.1.2.1.2
11.*	Obračun pripadajućih sredstava ugovornim zdravstvenim ustanovama vršiti po broju izvršenih zdravstvenih usluga, u skladu sa potpisanim ugovorima o pružanju i obezbjeđenju zdravstvenih usluga.	6.1.2.2
12.	Poduzeti aktivnosti prema zdravstvenim ustanovama u skladu sa zaključenim ugovorima s ciljem dostavljanja godišnjeg izvještaja o radu i godišnjeg izvještaja o finansijskom poslovanju.	6.1.2.2

13.	Vršiti kontrolu propisivanja lijekova sa Liste lijekova u domovima zdravlja kako je utvrđeno Odlukom o listi lijekova s ciljem racionalizacije potrošnje lijekova koji se izdaju na teret sredstava Zavoda.	6.1.2.2
14.	Potrebno je da zdravstvene ustanove snose rizik prekoračenja planirane potrošnje lijekova u skladu sa ugovorima zaključenim sa zdravstvenim ustanovama.	6.1.2.2
15.	Obradu zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene sprječivosti za rad i isplatu naknada vršiti u rokovima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju.	6.1.2.3
16.	Potraživanja i obaveze, odnosno povezana razgraničenja i rashode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama u skladu s Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.1.2.3
17.	Uspostaviti pomoćne evidencije potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koje će predstavljati osnov za njihovo knjigovodstveno evidentiranje, te na datum bilansa izvršiti usaglašavanje potraživanja i obaveza sa evidencijama FZZOIR-a.	6.1.2.3
18.*	Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH i tačkom 10. Računovodstvenih politika Zavoda.	6.2.1.2
19.*	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama Zavoda.	6.2.2
20.	Izvršiti usaglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava, kako je propisano odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2
21.	Revalorizaciju za 2022. godinu izvršiti u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda.	6.2.2
22.*	Izvršiti usaglašavanje potraživanja i obaveza prije sastavljanja finansijskih izvještaja, te godišnjim popisom utvrditi njihovo stvarno stanje i usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
23.	Plan javnih nabavki uskladiti s Finansijskim planom, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH.	8.

24.*	U okviru nadležnosti Zavoda i u saradnji sa zdravstvenim ustanovama i nadležnim Ministarstvom inicirati izradu programa rada i razvoja informacionog sistema u Unsko-sanskom kantonu, te izraditi akcijski plan sa jasnim zaduženjima i rokovima, i na principu racionalnosti nastaviti informatizaciju zdravstvenih institucija i povezivanje u jedinstveni informacioni sistem zdravstva.	9.1
25.	Uspostaviti detaljne procedure za upravljanje eksternalizacijama, korisničkim zahtjevima, pravima pristupa i sigurnosnim kopijama.	9.1
26.	Usvojiti plan edukacije za zaposlenike Zavoda i uspostaviti sistem praćenja realizacije tog plana.	9.1
27.	Izvršiti procjenu potencijalnih obaveza po osnovu podnesenih tužbi i u skladu sa važećim propisima izvršiti evidentiranje u okviru vanbilansne evidencije.	9.2

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (sedam)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o načinu izvršavanja finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za 2022. godinu i Odluka o načinu izvršavanja Rebalansa finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za 2022. godinu;
- Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za 2022. godinu i Rebalans Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za 2022. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti FBiH;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Uredba o postupku prijema u radni odnos;
- Statut Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan Odlukom o osnivanju Zavoda² koja je donesena na osnovu člana 3. Zakona o ustanovama³ i u skladu s članom 10. (tačka s) Ustava Unsko-sanskog kantona.

Upisan je u sudski registar kod Kantonalnog suda Bihać, kao pravno lice, Rješenjem br. U/I-18/98 od 21. 7. 1998. godine, a kao osnivač upisana je Skupština Unsko-sanskog kantona.

Nadležnost Zavoda je da: provodi politiku razvoja i unapređenja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem, planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog osiguranja, te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnostima, obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem prava osiguranih osoba, osiguranja zakonitog i blagovremenog ostvarivanja tih prava, te im pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštite njihovih interesa, obavlja poslove ugovaranja sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnostima, određuje kriterije i način korištenja, te visinu novčanog iznosa za naknadu putnih troškova u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite i naknadu za pogrebne troškove, određuje visinu naknade plaće na teret Zavoda, način valoriziranja osnovice za naknadu plaće za vrijeme bolovanja, učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje, vrši obračun dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i druge poslove u skladu sa ovim ugovorima, obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem zdravstvene zaštite u inostranstvu, kao i druge djelatnosti utvrđene navedenim aktima.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda regulisano je da Zavod osniva Stručnu službu radi provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja i drugih vrsta zdravstvenog osiguranja. Osim Stručne službe koja je organizovana u sjedištu u Bihaću, organizovane su i poslovnice koje imaju sjedište u općinama Unsko-sanskog kantona, i to: Bihać, Cazin, Bužim, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Ključ, Sanski Most i Velika Kladuša.

Unutrašnja organizacija Stručne službe Zavoda uređena je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka iz 2022. godine, na koji je Vlada Unsko-sanskog kantona 26. 7. 2022. godine dala saglasnost. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sistematizovana su radna mjesta za 108 izvršilaca, a na 31. 12. 2022. godine u Zavodu je bilo 88 zaposlenih.

Sjedište Zavoda je u Bihaću u Ulici Petog korpusa br. 10.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2022. do juna 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

---

²„Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 9/98

³„Sl. list R. BiH“, br. 6/92, 8/93, 13/94

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod nije postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i nije obavijestio o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Odlukom direktora od 1. 4. 2022. godine imenovana je Komisija koja ima zadatak da poduzme sve aktivnosti u cilju otklanjanja nedostataka, odnosno da provede radnje koje su naložene Izvještajem o finansijskoj reviziji Zavoda za 2020. godinu. Revizijom je konstatovano da su djelimično preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s Odlukom o imenovanju komisije.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Odlukom od 11. 10. 2022. godine Upravni odbor Zavoda usvojio je Plan integriteta.
2.	Pravilnikom o sastavu i načinu rada ljekarskih komisija Zavoda propisan je način utvrđivanja naknada, kao i stručna sprema članova komisije.
3.	Ugovori sa zdravstvenim ustanovama na području Unsko-sanskog kantona zaključeni su u martu 2022. godine, nakon isteka primjene Odluke o privremenom finansiranju Zavoda. Doznačavanje sredstava javnim zdravstvenim ustanovama vršeno je na osnovu blagovremeno potpisanih ugovora o pružanju zdravstvene zaštite za 2022. godinu.
4.	Provedene su aktivnosti koje su vezane za implementaciju posebnog programa Palijativna njega, a Odlukom o dodatnom plaćanju utvrđeno je da je zbog provođenja obračuna naknade Kantonalna bolnica Bihać obavezna do 10. u mjesecu za prethodni mjesec prema postojećoj Metodologiji izvještavanja dostaviti Izvještaj o realizaciji ovog programa.
5.	Upravni odbor utvrdio je Prijedlog liste ortopedskih i drugih pomagala, a Vlada Unsko-sanskog kantona usvojila je Odluku o jedinstvenoj listi ortopedskih pomagala, zubnoprotskih sredstava, sanitarnih sprava i endoproteza koja je u primjeni od 27. 7. 2021. godine i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o jedinstvenoj listi ortopedskih pomagala, zubnoprotskih sredstava, sanitarnih sprava i endoproteza koja je u primjeni od 19. 11. 2021. godine. Navedenim odlukama utvrđena su ortopedska pomagala u iznosima sredstava koje će Zavod finansirati, odnosno sufinansirati.
6.	Tenderskom dokumentacijom precizno je utvrđena dokumentacija kojom se traži ispunjavanje tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača, odnosno dokaz ekskluziviteta, u skladu sa članom 48. Zakona o javnim nabavkama.
7.	Zavod plaća za održavanje 1.016 licenci za korisnike u zdravstvenim ustanovama. Ured za reviziju je dao preporuku Zavodu da se uspostavi proces kontrole i racionalizacije korištenja licenci, što je Zavod i učinio. Praćenje aktivnosti i korištenja licenci vrši se kontinuirano kroz sam sistem, putem kojeg se i dodjeljuju ovlaštenja i prava korištenja.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Finansijski plan Zavoda za 2022. godinu sačinjen je u skladu s kontnim planom za budžetske korisnike, ali Izvještaj o radu i realizaciji Finansijskog plana nije sačinjen u roku propisanom Odlukom o metodologiji i rokovima za izradu programa rada i izvještaja o radu koji se upućuje Skupštini i Vladi Unsko-sanskog kantona.

2.	Zavod vrši praćenje naplate potraživanja, te evidentiranje na sumnjiva i sporna potraživanja. Međutim, nije prezentovano da su poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, odnosno nije vršeno utuživanje potraživanja.
3.	Tokom 2022. godine prezentovana je dokumentacija na osnovu koje smo utvrdili da je Zavod pokretao određene aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih pitanja. Međutim, aktivnosti vezane za upis vlasništva ili prava raspolaganja za dio poslovnih prostora u kojima je smješten Zavod i njegove poslovnice još nisu okončane.
4.	Prema navodima odgovornih u Zavodu, izvršena je potpuna implementacija jedinstvenog zdravstvenog informacionog sistema u skladu s raspoloživim i nabavljenim softverskim programima i alatima. Implementacija podrazumijeva korištenje sistema u svim zdravstvenim ustanovama primarnog i sekundarnog nivoa na području USK, na nivou svih organizacionih jedinica zdravstvenih ustanova. Zavod ne posjeduje akcijski plan za implementaciju preostalih zdravstvenih sistema jer Zavod za javno zdravstvo i nadležno Ministarstvo zdravstva nisu donijeli program rada i razvoja informacionog sistema na području USK, niti su do sada pokretali bilo kakve aktivnosti u tom smislu. Potrebno je inicirati izradu programa rada i razvoja informacionog sistema u USK, te izraditi akcijski plan sa jasnim zaduženjima i rokovima i na principu racionalnosti za implementaciju preostalih informacionih sistema.
<i>Nerealizovane preporuke</i>	
1.	Ugovor o radu direktora zaključivati uz dosljedno poštovanje Zakona o plaćama i naknadama članova organa upravljanja, rukovođenja i drugih organa kantonalnih javnih preduzeća, ustanova čiji je osnivač Unsko-sanski kanton i institucija Unsko-sanskog kantona.
2.	Konačan obračun pripadajućih sredstava ugovornim zdravstvenim ustanovama vršiti po broju izvršenih zdravstvenih usluga, u skladu sa potpisanim ugovorima o pružanju i obezbjeđenju zdravstvenih usluga.
3.	Popis obaveza u cijelosti vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i internim aktom Zavoda.
<i>Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja</i>	
1.	Priznavanje stvarnih troškova liječenja u inostranstvu po osnovu međunarodnih sporazuma (konvencija) vršiti uz obavezno prezentovanje dokumentacije za izvršene zdravstvene usluge. Ocjena postupanja po datoj preporuci nije izvršena jer ustanove koje su pružile uslugu u inostranstvu FZZOIR-u ne dostavljaju račune, nego obrasce na osnovu kojih se vidi kome je usluga pružena i u kojem periodu.
2.	Nabavku trakica za određivanje šećera u krvi, nabavku igala i penova za dijabetičare vršiti na osnovu zaključenih ugovora, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Ocjena postupanja po ovoj preporuci nije izvršena jer je Skupština Unsko-sanskog kantona donijela Odluku o izmjenama Odluke o obimu prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, zubnoprotske pomoći i zubnoprotskih nadomjestaka, kojom je utvrđen iznos sredstava za nabavku ili sufinansiranje pomagala koji se obezbjeđuju iz sredstava Zavoda. Nabavka ovih pomagala izvršena je na osnovu Javnog poziva.
3.	Nadležni organi upravljanja i rukovođenja trebaju utvrditi razloge neprovođenja propisanih procedura za nabavku medicinskih sredstava za dijabetičare, te u skladu s konstatovanim poduzeti zakonske mjere i aktivnosti. Ocjena postupanja po ovoj preporuci nije izvršena jer je Skupština USK donijela Odluku o izmjenama Odluke o obimu prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, zubnoprotske pomoći i zubnoprotskih nadomjestaka koji se obezbjeđuju iz sredstava Zavoda, a nabavka je vršena putem Javnog poziva.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 27 preporuka, od čega je 20 novih i sedam preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu (tri nerealizovane i četiri djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu date su četiri preporuke, od kojih su dvije realizovane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, jedna je djelimično realizovana i jedna nije realizovana. Preporuka koja je djelimično realizovana i preporuka koja nije realizovana ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Izvršili smo analizu uspostavljenog sistema internih kontrola kao modela, koji se definiše kao proces koji provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelatnosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

S tim u vezi, Zavod je donio **Statut i njegove izmjene i dopune**,⁶ na koje je Vlada Unsko-sanskog kantona 29. 5. 2015. godine dala saglasnost (saglasnost na izmjene i dopune Statuta od 25. 3. 2019. godine). Njime je utvrđena: djelatnost, sjedište i naziv, zastupanje i predstavljanje, obaveze i prava prema osnivačima, sredstva za rad, Stručna služba Zavoda, statusne promjene, organi upravljanja, djelatnost i organizacija, rješavanja o pravima iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, planiranje, finansiranje, finansijsko poslovanje i kontrola provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja, javnost rada, kontrole provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja i druga značajna pitanja.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka (juni 2019. godine, izmjene i dopune 2019. i 2020. godine, a važio je do jula 2022. godine) i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka iz jula 2022. godine, na koji je 28. 7. 2022. godine Vlada Unsko-sanskog kantona dala saglasnost, utvrđena je: organizacija i djelatnost, prava, obaveze i odgovornosti Stručne službe, organizacija poslova i radnih zadataka, složenost poslova, uslovi i kriteriji za obavljanje poslova i radnih zadataka i ostala bitna pitanja za organizaciju i sistematizaciju Stručne službe.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁶ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 12/15, 9/19

Shodno tome, konstatujemo da je kontrolno okruženje u Zavodu uspostavljeno na zadovoljavajućem nivou.

Izvršena je procjena rizika na nivou poslovnih procesa koji se realizuju u nadležnosti organizacijskih jedinica, usvojena Strategija upravljanja rizicima, te je sačinjen Registar rizika. Strategijom upravljanja rizicima definisana je metodologija upravljanja rizicima, uloge, ovlasti i odgovornosti u procesu upravljanja rizicima, komunikacija i obrazovanje, te praćenje i provjera procesa upravljanja rizicima. Koordinator finansijskog upravljanja i kontrole koji koordinira procesom upravljanja rizicima, osigurat će revidiranje procesa upravljanja rizicima na godišnjem nivou i prema potrebi ažurirati strategiju upravljanja rizicima u prilogu koje je Registar rizika, te dati odgovarajuće smjernice. Direktor Zavoda Odlukom od 17. 11. 2022. godine (kojom je poništena prethodno donesena Odluka o imenovanju koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu) imenovao je koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu

Prema prezentovanoj dokumentaciji, Registar rizika ažuriran je 31. 5. 2018. godine, o čemu je sačinjen Zapisnik br. 04/3-14-2667/18. Zavod nakon toga nije vršio revidiranje procesa upravljanja rizicima na godišnjem nivou, što nije u skladu sa tačkom 6. Strategije upravljanja rizicima.

Zavod je usvojio značajan broj internih akata i procedura s ciljem uspostavljanja kontrolnih aktivnosti kao jedne od komponenti sistema internih kontrola. Uvidom u njih utvrdili smo da određeni interni akti nisu bili usaglašeni sa važećim zakonskim propisima i njihovim izmjenama i dopunama (Računovodstvene politike Zavoda datiraju iz 2007. godine i nisu bile usaglašene sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor; Procedura rukovanja gotovim novcem; Pravilnik o naknadama za putne troškove zaposlenika Zavoda). Postupajući po preporukama iz Pisma menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije za 2022. godinu, direktor i v.d. direktorica (nakon imenovanja) krajem 2022. godine donijeli su: Procedure rukovanja gotovim novcem, Pravilnik o naknadi troškova za službena putovanja, Računovodstvene politike i Uputstvo o kolanju računovodstvene dokumentacije, dok je Upravni odbor usvojio Pravilnik o blagajničkom poslovanju, koji su usaglašeni sa važećim zakonima i podzakonskim propisima. Računovodstvenim politikama nije definisan način knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja i obaveza, odnosno povezanih razgraničenja, rashoda i prihoda proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Zavod je sačinio mapu procesa koja sadrži organizacijsku šemu Zavoda, Izjavu o viziji, misiji i ciljevima, popis poslovnih procesa koji se realizuju u Zavodu i aktivnosti unutar svakog procesa.

Osim toga, u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, Zavod je tokom revidirane godine donio sljedeće interne akte: Pravilnik o kriterijima za upućivanje osiguranih lica Zavoda na banjsko liječenje i medicinsku rehabilitaciju, Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim primanjima radnika i njegove izmjene i dopune, Pravilnik o načinu provođenja kontrole, Pravilnik o disciplinskom postupku radnika i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zaštiti od požara i druge. Kod donesenih internih akata konstatovani su određeni nedostaci u njihovom implementiranju, koji se odnose na: knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i obaveza i sa njima povezanih rashoda i razgraničenja po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, iskazivanja rashoda iznad sredstava odobrenih Finansijskim planom ili Rebalansom finansijskog plana, provođenja godišnjeg popisa imovine i obaveza i usaglašavanja obaveza prema dobavljačima prije provođenja godišnjeg popisa.

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu sačinjen je i dostavljen Ministarstvu finansija Unsko-sanskog kantona. U Godišnjem izvještaju su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama, a između ostalog, u dijelu upravljanja rizicima navedeno je da se planira izvršiti ažuriranje i poduzeti mjerenje registra rizika.

Vlada Unsko-sanskog kantona je u martu 2019. godine donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos (u daljnjem tekstu: Uredba),⁷ a u maju ista godine donesena je Uredba o njenim izmjenama i dopunama. Uredbom je propisan je postupak prijema u radni odnos, između ostalih, i u zavodima, agencijama, direkcijama, organizacijama, pravnim licima sa javnim ovlaštenjima na teritoriji Unsko-sanskog kantona, grada ili općine, kao i javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač kanton, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima kanton, grad ili općina učestvuje sa više od 50% ukupnog kapitala osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno. Uredbom je omogućen prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja najduže do 180 dana, jednokratno u toku kalendarske godine za konkretno radno mjesto i prijem u radni odnos na određeno vrijeme najduže do 180 dana u slučaju prestanka radnog odnosa zbog smrti radnika.

Tokom 2022. godine Zavod je u radni odnos po osnovu člana 6. (tačka b) Uredbe o postupku prijema u radni odnos zaključio ugovore na određeno radno vrijeme (najvećim dijelom na period od šest mjeseci) sa 7 zaposlenika bez provođenja postupka javnog oglašavanja.

Shodno tome, skrećemo pažnju da je Uredbom o postupku prijema u radni odnos ostavljena mogućnost zapošljavanja bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu.

Konstatujemo da je Zavod u najvećem dijelu dizajnirao i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Međutim, nije vršeno revidiranje procesa upravljanja rizicima na godišnjem nivou, kao ni ažuriranje Registra rizika, što nije u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Ministarstvu finansija Unsko-sanskog kantona u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **revidirati proces upravljanja rizicima na godišnjem nivou, u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima.**

Organi Zavoda

Zakonom o zdravstvenom osiguranju (član 101.) utvrđeno je da Zavodom upravlja Upravni odbor kojeg imenuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva. Djelokrug i rad Upravnog odbora regulisan je ovim Zakonom i Statutom Zavoda, kojim je utvrđeno da se Upravni odbor sastoji od devet članova (predsjednik i osam članova), i to: tri člana iz reda osiguranika zdravstvenog osiguranja, dva člana iz reda poslodavaca i četiri člana iz reda zdravstvenih radnika.

Privremeni Upravni odbor imenovan je Rješenjem od 29. 12. 2021. godine do okončanja postupka i imenovanja Upravnog odbora u sastavu: Zuhad Porčić, predsjednik, članovi: Hilmija Alešević, Hajrudin Jakupović, Mustafa Joldić, Meldijana Mahmić, Sead Kadić, Damir Murić, Jasmin Dervić i Amel Mulalić.

Vlada Unsko-sanskog kantona Rješenjem od 20. 4. 2022. godine imenovala je Upravni odbor na mandatni period od četiri godine, u sastavu: Zuhad Porčić, predsjednik, članovi: Hilmija Alešević, Sead Kadić, Amel Mulalić, Mustafa Joldić, Hajrudin Jakupović i članice: Meldijana Mahmić, Sabina Kurić i Nermina Čemalović.

Rješenjem od 13. 4. 2023. godine imenovan je privremeni Upravni odbor do okončanja postupka izbora i imenovanja članova Upravnog odbora, a najviše na period do tri mjeseca, a čine ga: Husein Duranović, predsjednik, članice: Nermina Malić, Amna Čehajić, Meldijana Mahmić i Amela Bajrić, i članovi: Adis Hamzić, Zuhad Porčić, Mustafa Joldić i Amir Murgić, dok je isti dan Rješenjem razriješen Upravni odbor imenovan 20. 4. 2022. godine.

⁷ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 7/19, 11/19

Direktora kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja imenuje i razrješava vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra, u skladu sa članom 105. Zakona o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda. Članovima 33.-37. Statuta utvrđeno je da direktor organizuje rad i rukovodi poslovanjem Zavoda. Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona od 16. 12. 2021. godine na mjesto direktora imenovan je Jasmin Husetić, na mandatni period od četiri godine.

Vlada Unsko-sanskog kantona u prethodne dvije godine više puta je odlukama imenovala direktora i v.d. direktora Zavoda. Naime, Odlukom od 4. 5. 2021. godine prethodno imenovani direktor Izet Mustafić (imenovan 14. 7. 2020. godine) razriješen je dužnosti, a isti dan za v.d. direktora imenovan Almir Lipovača, koji je 1. 7. 2021. godine imenovan za direktora Zavoda. Vlada Unsko-sanskog kantona Odlukom od 1. 10. 2021. godine na vlastiti zahtjev Almira Lipovaču razriješila je dužnosti direktora Zavoda. Odlukom od 1. 10. 2021. godine za v.d. direktora imenovan je Jasmin Husetić, koji je 16. 12. 2021. godine imenovan za direktora Zavoda. Odlukom od 20. 12. 2022. godine za vršioca dužnosti direktorice imenovana je Mirza Tatarević na period od tri mjeseca, a isti dan je prethodno imenovani Jasmin Husetić na vlastiti zahtjev razriješen dužnosti. Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona od 21. 3. 2023. godine ponovo je imenovana za vršioca dužnosti direktorice Mirze Tatarević do okončanja postupka konačnog imenovanja, a najduže na period od tri mjeseca, a 20. 6. 2023. godine Odlukom je razriješena dužnosti. Osim toga, Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona od 20. 6. 2023. godine za vršioca dužnosti direktora imenovan je Adis Hamzić do okončanja postupka konačnog imenovanja, a najduže na period od tri mjeseca.

Shodno tome, skrećemo pažnju da je u posljednjih nekoliko godina više puta imenovan i razriješen dužnosti direktor i v. d. direktora Zavoda, po osnovu odluka o imenovanju ili razrješenju koje je donijela Vlada Unsko-sanskog kantona ili na vlastiti zahtjev direktora za razrješenjem. Navedeno je imalo uticaja na funkcionisanje i rad Zavoda, uzimajući u obzir značajne nadležnosti koje su Zakonom i Statutom date direktoru.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH⁸ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH⁹ (u daljnjem tekstu: Pravilnik), Zavod je uspostavio Ured interne revizije. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sistematizovana su tri radna mjesta: rukovodilac Ureda interne revizije i dva interna revizora, a popunjeno je radno mjesto rukovodioca i jednog internog revizora.

Strateški plan interne revizije za period 2021–2023. godine direktor je usvojio 9. 2. 2021. godine, a Godišnji plan rada interne revizije za 2022. godinu usvojen je 14. 2. 2022. godine na osnovu Strateškog plana. Strateški plan nije sačinjavan svake godine za period od naredne tri godine, što nije u skladu s Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH, kojom je definisano da rukovodilac jedinice interne revizije svake godine izrađuje strateški plan kao prijedlog rukovodiocu organizacije.

U Godišnjem planu rada je planirano obavljanje osam revizija i to: Revizija poslovnog procesa - Prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje za koje su obveznici nadležna ministarstva Unsko-sanskog kantona; Revizija poslovnog procesa - Rashodi plaće i naknade uposlenih u stručnoj službi Zavoda; Revizija Javne nabavke - primjene postupka; Revizija poslovnog procesa - Rashodi naknade članova komisija koji nisu uposlenici Zavoda; Revizija poslovnog procesa - Rashodi ortopedskih i drugih pomagala; Revizija poslovnog procesa - Rashodi po osnovu naknade plata - privremena spriječenost za rad; Revizija poslovnog procesa, rashodi i izdaci posebni programi; Revizija primjene sporazuma o liječenju van kantona - neusklađenost osnova fakturisanja. Tokom 2022. godine obavljeno je osam planiranih revizija za koje je Ured interne revizije izdao izvještaje.

U izvještajima je uglavnom ocijenjeno da je sistem internih kontrola: u okviru revidiranih procesa uz određene nedostatke; zadovoljavajući; zadovoljavajući uz manje značajne propuste i slično.

---

⁸„Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

⁹„Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Obavljenim revizijama obuhvaćeni su procesi iz 2021. godine, zbog čega se nismo mogli koristiti radom interne revizije za revizijsku 2022. godinu. Ukupan broj datih preporuka u svim izvještajima je 20, a rok za njihovo provođenje nije istekao.

Godišnji izvještaj interne revizije za 2022. godinu dostavljen je v.d. direktorici Zavoda i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija 23. 1. 2023. godine.

Preporuka:

- **sačinjavati strateški plan interne revizije za period od tri godine, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Vlada Unsko-sanskog kantona donijela je Strategiju za borbu protiv korupcije u Unsko-sanskom kantonu i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije u Unsko-sanskom kantonu. Akcionim planom utvrđena je obaveza donošenja Plana integriteta za borbu protiv korupcije.

Odlukom o izradi Plana integriteta od 30. 6. 2022. godine imenovan je koordinator i članovi Radne grupe zadužene za izradu plana integriteta. Radna grupa je sačinila Program rada za izradu plana integriteta i Nacrt plana integriteta, koji je 26. 9. 2022. godine dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Mišljenje na Nacrt plana integriteta Agencija je dostavila Zavodu 11. 10. 2022. godine. U Mišljenju je navedeno da je Plan integriteta usaglašen sa metodologijom, te da na njega nema primjedbi. Direktor je Odlukom od 21. 10. 2022. godine usvojio Plan integriteta Zavoda, koji je dostavljen Radnom tijelu za borbu protiv korupcije Vlade Unsko-sanskog kantona, Agenciji za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije, kao i Radnoj grupi zaduženoj za izradu Plana integriteta.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja

Upravni odbor je 31. 12. 2021. godine usvojio Finansijski plan Zavoda za 2022. godinu i Odluku o načinu izvršavanja Finansijskog plana za 2022. godinu. Navedene akte Skupština Unsko-sanskog kantona nije prihvatila, zbog čega je bilo potrebno provesti ponovnu proceduru usvajanja Finansijskog plana i Odluke o njegovom izvršenju. Shodno tome, Upravni odbor je 27. 1. 2022. godine usvojio novi Finansijski plan i Odluku o načinu izvršavanja Finansijskog plana za 2022. godinu, na koje je Ministarstvo finansija Unsko-sanskog kantona 3. 2. 2022. godine dalo mišljenje. Skupština Unsko-sanskog kantona 16. 2. 2022. godine dala je saglasnost na Finansijski plan Zavoda za 2022. godinu i Odluku o načinu izvršavanja Finansijskog plana za 2022. godinu.

Prema odredbama člana 15. i 27. Zakona o budžetima u FBiH, Zavod je bio dužan da do 15. 8. 2021. dostavi Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) prijedlog finansijskog plana za 2022. godinu. Prijedlog finansijskog plana vanbudžetskog fonda sa odlukom o izvršavanju finansijskog plana nadležno ministarstvo dostavlja Vladi do 15. oktobra tekuće godine sa mišljenjem Ministarstva finansija, koje je ovlašteno predložiti njegove izmjene i dopune. Vlada dostavlja Skupštini Kantona finansijski plan vanbudžetskog fonda, najkasnije do 5. novembra tekuće godine, a Skupština Kantona daje saglasnost na finansijski plan vanbudžetskog fonda do 31. decembra tekuće godine. Međutim, Finansijski plan Zavoda za 2022. i Odluku o načinu izvršavanju finansijskog plana za 2022. Upravni odbor usvojio je tek 31. 12. 2021. godine. U vezi s tim, skrećemo pažnju da je nadležno ministarstvo Zavodu tek 10. 12. 2022. godine dostavilo Smjernice za izradu Programa zdravstvene zaštite za Unsko-sanski kanton za 2022. godinu, a 28. 12. 2022. godine saglasnost na Program zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2022. godinu, koji je osnova za određivanje pripadajućeg iznosa sredstava koja se doznačavaju zdravstvenim ustanovama na području Unsko-sanskog kantona.

Finansijskim planom su planirani prihodi u iznosu od 110.161.548 KM, rashodi u iznosu od 110.083.604 KM, te angažman sredstava rezerve iz u iznosu od 77.945 KM. U strukturi ukupno planiranih prihoda najveći dio planiran je na osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje (95.831.548 KM), koji čine 87% ukupno planiranih prihoda Zavoda.

Planirani rashodi odnose se na: izdatke za materijal, sitan inventar i usluge u iznosu od 96.321.033 KM (medicinski i laboratorijski materijal i lijekovi, primarna zdravstvena zaštita, bolnička zdravstvena zaštita, konsultativno-specijalističke usluge, dijagnostičke usluge, stomatološko-specijalističke usluge, usluge Zavoda za javno zdravstvo, ortopedske sprave i pomagala, visokodiferencirana zdravstvena zaštita u i van kantona i ostali rashodi), tekući transferi i drugi tekući rashodi od 8.597.127 KM (naknade za plaće zbog privremene spriječenosti za rad, ostali transferi po odlukama, rashodi paušalne naknade koja pripada FZZOIR-u (10,2%), naknade za putne troškove i dnevnice za ostvarivanje zdravstvene zaštite i drugi), plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi u iznosu od 4.248.164 KM i sredstva rezervi od 77.945 KM.

Izmjene i dopune Finansijskog plana za 2022. i Odluku o načinu njegovog izvršavanja Upravni odbor usvojio je odlukama od 7. 7. 2022. godine. Skupština Unsko-sanskog kantona 23. 12. 2022. godine donijela je Odluku kojom je dala saglasnost na navedene akte.

Izmjenama i dopunama finansijskog plana prihodi su uvećani na 115.393.485 KM, rashodi i izdaci su uvećani na 115.338.412 KM, dok je pokriće razlike planirano iz sredstava rezervi u iznosu od 55.073 KM. Povećanje prihoda u iznosu od 5.231.937 KM cjelokupno se odnosi na prihode po osnovu doprinosa iz i na plaće. Najznačajnije povećanje rashoda i izdataka odnosi se na: Izdatke za materijal, inventar i usluge (4.291.662 KM) i izdatke za kamate po izdatim garancijama (650.000 KM).

Strukturu planiranih prihoda i primitaka čine prihodi od poreza (113.163.485 KM) i neporezni prihodi (2.230.000 KM).

Strukturu planiranih rashoda i izdataka čine: izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (100.612.695 KM), tekući transferi (8.661.646 KM), plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi (4.379.791 KM), kapitalni izdaci (1.034.280 KM), izdaci za kamate po izdatim garancijama (650.000 KM) i sredstva tekuće rezerve (55.073 KM).

Sredstva rezervi, u skladu sa članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju, Zavod održava na zadovoljavajućem nivou.

Zavod je sačinio Dokument okvirnog budžeta za period 2022-2024. godine, koji je 22. 7. 2021. usvojio Upravni odbor. Strateški plan za period 2021-2026. usvojen je Zaključkom Upravnog odbora od 24. 12 2020. godine. Godišnji program rada Upravni odbor usvojio je u decembru 2021. godine.

U skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH¹⁰ na kontu tekućih transfera i drugih tekućih rashoda evidentiraju se sva nepovratna davanja za tekuće svrhe, odnosno nepovratna davanja koja nisu data u svrhu nabavke kapitalne imovine. Planiranje i knjigovodstveno evidentiranje rashoda zdravstvene zaštite po osnovu Međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (845.429 KM) nije izvršeno u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Navedeno ima za posljedicu precijenjene rashode po osnovu tekućih transfera i potcijenjene rashode po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju na datum bilansa.

Skupština Unsko-sanskog kantona nije usvojila Finansijski plan Zavoda u propisanom roku, a rokovi za njegovo sačinjavanje propisani Zakonom o budžetima u FBiH nisu ispoštovani. Naime, Zavod nije blagovremeno sačinio i nadležnim institucijama dostavio Finansijski plan na razmatranje i usvajanje jer je nadležno ministarstvo tek 10. 12. 2021. dostavilo Smjernice za izradu Programa zdravstvene zaštite za USK za 2022, a 28. 12. 2021. saglasnost na Program zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2022, koji je osnova za određivanje pripadajućeg iznosa sredstava koja se doznacavaju zdravstvenim ustanovama na području USK. Također, planiranje rashoda po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nije izvršeno prema kontnom planu koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14

Preporuke:

- **poduzeti aktivnosti prema nadležnom ministarstvu kako bi se osiguralo blagovremeno dostavljanje Smjernica za izradu Programa zdravstvene zaštite, kako bi se finansijski plan sačinio i usvojio u skladu s rokovima utvrđenim Zakonom o budžetima u FBiH;**
- **izdatke nastale po osnovu Međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju planirati i iskazivati u okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

5.2 Izvještavanje

Zavod do okončanja revizije nije sačinio izvještaj o radu i realizaciji finansijskog plana za 2022. godinu, što nije u skladu s Odlukom o metodologiji i rokovima za izradu programa rada i izvještaja o radu koji se upućuju Skupštini i Vladi Unsko-sanskog kantona, kojom je definisan rok do 30. 3. tekuće godine za prethodnu godinu. Međutim, Izvještaj o finansijskom poslovanju Zavoda sačinjen je i Upravni odbor ga je usvojio 1. 6. 2023. godine Odlukom, a v. d. direktorici dostavljen je 5. 6. 2023. godine. Do okončanja revizije Izvještaj o finansijskom poslovanju nije bio predmet razmatranja na sjednici Vlade Unsko-sanskog kantona.

Vlada Unsko-sanskog kantona nije usvojila Izvještaj o radu i realizaciji finansijskog plana Zavoda za 2021. godinu, a Skupština Unsko-sanskog kantona ga nije ni razmatrala.

Preporuka:

- **izvještaj o radu i realizaciji finansijskog plana sačinjavati u rokovima propisanim Odlukom o metodologiji i rokovima za izradu programa rada i izvještaja o radu.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnje finansijske izvještaje i dostavio ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Godišnje finansijske izvještaje Upravni odbor usvojio je 27. 2. 2023. godine, u skladu s članom 26. Statuta.

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi u iznosu od 125.952.658 KM, što je u odnosu na plan (115.393.485 KM) više za 10.559.173 KM.

Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (123.861.886 KM) i neporezni prihodi (2.090.772 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od 123.861.866 KM, a odnose se na prihode od doprinosa (106.858.776 KM) i na prihode od ino-osiguranja-paušali (17.003.110 KM).

Ukupan broj osiguranih lica na području Kantona na 31. 12. 2022. godine iznosio je 173.916 KM, od čega se na broj zaposlenih odnosi 40.172, penzionera 38.047, nezaposlenih 18.182, socijalne i druge povlaštene kategorije 11.102, građane koji samostalno uplaćuju doprinose 476, ino-penzionere 7.046 i članove porodica osiguranih lica 58.891.

Prihodi od doprinosa iskazani su u iznosu od 106.858.776 KM, a odnose se na doprinose za obavezno zdravstveno osiguranje (100.071.865 KM), koji su ostvareni na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju, Zakona o doprinosima FBiH¹¹ i Odluke o osnovicama i stopama za obračunavanje i način obračuna i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje Unsko-sanskog kantona.¹²

Preostali iskazani prihodi od doprinosa odnose se na doprinose: za ostala primanja (783.919 KM), za penzionere (1.637.910 KM), za nezaposlene (1.621.058 KM), od građana, u skladu sa članom 27. Zakona o zdravstvenom osiguranju, koji se ne mogu osigurati po drugom osnovu (342.752 KM), od Kantonalnog ministarstva boraca i ratnih vojnih invalida (765.358 KM), od Kantonalnog ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike za lica u stanju socijalne potrebe (1.267.085 KM) i doprinose od Kantonalnog ministarstva obrazovanja (368.829 KM).

Nadležna kantonalna ministarstva u Vladi Unsko-sanskog kantona su obveznici uplate doprinosa za ratne vojne invalide, mirnodopske invalide, demobilizirane borce, raseljene osobe, porodice šehida i poginulih boraca, civilne žrtve rata, socijalne slučajeve, lica smještena u socijalne ustanove, osobe preko 65 godina, učenike i studente i druge. U toku 2022. godine na zdravstveno osiguranje prosječno je bilo prijavljeno ukupno 11.162 osobe, što predstavlja učešće od 6,38% od ukupno prijavljenih osiguranika Zavoda za 2022. godinu. Prema važećim stopama, nadležna kantonalna ministarstva (Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike, Ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta) bila su u obavezi uplatiti doprinose za zdravstvenu zaštitu navedenih osiguranika za 2022. godinu u iznosu od 1.278.573 KM. Vlada Unsko-sanskog kantona je izvršila uplatu doprinosa u iznosu od 2.401.272 KM, od čega se na obaveze navedenih kantonalnih ministarstava iz prethodnih godina odnosi 2.227.310 KM, a na obaveze iz 2022. godine odnosi se 173.962 KM (izmirene obaveze za 2022. godinu odnose se na Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona). Po ovom osnovu zaključno sa 31. 12. 2022. godine iskazani su neizmireni doprinosi od Vlade Unsko-sanskog kantona, odnosno kantonalnih ministarstava u iznosu od 4.921.717 KM (od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike od 2.409.789 KM, Ministarstva za pitanja boraca i RVI 1.712.184 KM i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta od 799.744 KM), koji su knjigovodstveno evidentirani u vanbilansnoj evidenciji. Zavod je u prethodnom periodu pokretao upravne postupke u skladu sa članom 200. Zakona o upravnom postupku i članom 87. Zakona o zdravstvenom osiguranju, te donosio rješenja o visini utvrđenih obaveza za plaćanje doprinosa, koja su kantonalna ministarstva uredno zapimala. Na osnovu njih Zavod je podnio prijedloge za izvršenje na novčanim računima Vlade Unsko-sanskog kantona, na koja su ministarstva podnijela prigovore. Nadležni sud je usvojio prigovore ministarstava, uz obrazloženje da prinudnu naplatu vrši Porezna uprava FBiH, u skladu sa odredbama Zakona o Poreznoj upravi FBiH.

U skladu s članom 18. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja obavezni su, između ostalog, organizovati praćenje uplata i potrošnje, po obveznicima doprinosa, kao i drugih sredstava i lično za svakog osiguranika. Kontrolu obračuna i uplate doprinosa vrši Porezna uprava FBiH, u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa.¹³ U prethodnim godinama (2020. godina) Zavod se obraćao Poreznoj upravi FBiH sa zahtjevima za nadležno postupanje naplate dospjelih neizmirenenih obaveza po osnovu izdatih pravosnažnih rješenja ministarstvima.

Prihodi od inoosiguranja iskazani su u iznosu od 17.003.110 KM, a odnose se na naknade za zdravstvenu zaštitu članova porodica radnika zaposlenih u inostranstvu, inostranih penzionera i članova njihovih porodica, u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorima između Bosne i Hercegovine i zemalja potpisnica međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (Republika Slovenija 8.635.774 KM, Republika Hrvatska 3.944.008 KM, Republika Njemačka 2.387.744 KM, Republika Austrija 1.986.869 KM, Republika Srbija 47.659 KM i Republika Crna Gora 1.056 KM).

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/02, 16/201, 37/01, 48/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21, 6/23

¹² „Službene novine Unsko-sanskog kantona“, br. 17/05

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 42/09, 109/12, 86/15, 30/16

Zakonom o zdravstvenom osiguranju utvrđeno je da Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja u FBiH koordinira međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju i provodi ih i koordinira rad kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje. Potraživanja od FZZOIR-a, odnosno od inozemnih nosilaca osiguranja, koja se između ostaloga i zbog velikog broja reklamacija i kontrareklamacija zemalja sa kojima su potpisani sporazumi o socijalnom osiguranju, naplaćuju sa zakašnjenjem od nekoliko godina, a tokom 2022. godine naplaćene paušalne naknade najvećim dijelom odnose se na 2019. godinu, a dio uplata paušala od Republike Njemačke odnosi na period 2008.- 2018. godine i Republike Hrvatske na period 2016-2019. godine. Osiguranici za koje se naplaćuje paušalna naknada iz drugih zemalja, ostvaruju pravo i na liječenje iz Fonda solidarnosti FBiH.

Zakonom o budžetima u FBiH (član 76.) utvrđeno je da se prihodi i primici priznaju u periodu kad su mjerljivi i raspoloživi, odnosno kada su uplaćeni na račun.

Prema prezentovanim pregledima obračuna potraživanja za paušalne naknada koje FZZOIR dostavlja Zavodu utvrđeno je da od ukupnog iznosa naplaćenih potraživanja kantonalnih zavoda FZZOIR zadržava 10,2%, a ostatak od 89,8% isplaćuje na račun Zavoda, što predstavlja njegov prihod.

Međutim, knjigovodstveno evidentiranje prihoda po osnovu paušalnih naknada vršeno je na način da su priznata potraživanja u korist prihoda za ukupan iznos paušalnih naknada naveden na obavijestima zaprimljenim od FZZOIR-a, a koji obuhvaća i potraživanja FZZOIR-a po osnovu paušalne naknade za dio koji se odnosi na liječenje osiguranika sredstvima Fonda solidarnosti FBiH (10,2% paušalnih naknada), dok su istovremeno umanjena potraživanja za pripadajući dio sredstava FZZOIR-a (10,2%), a za isti iznos su priznati rashodi transfera FZZOIR-u. **Od ukupno iskazanih prihoda (17.003.110 KM) na račun Zavoda po osnovu paušalnih naknada uplaćen je iznos od 15.268.907 KM, za koji je trebalo priznati prihode. To nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i za posljedicu je imalo precijenjene prihode i rashode (transferi) za 1.734.203 KM, bez uticaja na finansijski rezultat za 2022. godinu (detaljnije obrazloženo i preporuka data u tački 6.1.2.3 Izvještaja).**

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 2.090.772 KM, a najznačajniji se odnose na: neplanirane prihode (2.051.814 KM), prihode od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih institucija (20.786 KM) i prihode od pružanja javnih usluga (17.501 KM).

Najznačajniji neplanirani prihodi odnose se na prihode od premija zdravstvenog osiguranja (1.874.649 KM).

Prihodi po osnovu neposrednog učešća osiguranika – premije osiguranja (markice) iskazani su u iznosu od 1.874.649 KM, a ostvaruju se u skladu sa Odlukom o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite na području Unsko-sanskog kantona,¹⁴ kojom je utvrđeno neposredno učešće osiguranih lica sa područja Unsko-sanskog kantona u troškovima zdravstvene zaštite, način plaćanja neposrednog učešća, mjesto i način naplate učešća, evidentiranje i iskazivanje priliva sredstava i iznos učešća osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite, kao i da određena osigurana lica na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju i navedene Odluke ne učestvuju u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite. Odluku o visini premije zdravstvenog osiguranja za 2022. godinu donijela je Skupština Unsko-sanskog kantona kojom je utvrđena godišnja premija u iznosu od 20 KM po osiguranom licu. Sredstva naplaćena po osnovu premije osiguranja su prihod Zavoda.

¹⁴ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 17/05, 4/09, 4/12, 20/12, 20/14, 25/19, 25/20, 10/21

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 117.009.243 KM, što u odnosu na planirana sredstva (115.338.412 KM) predstavlja ostvarenje od 101,45%.

Obavljenom revizijom konstatovana su prekoračenja rashoda i izdataka u odnosu na Finansijski plan. Najznačajniji više realizovani rashodi i izdaci odnose se na: rashode zdravstvene zaštite u okviru kojih su više realizovani troškovi lijekova sa esencijalne liste lijekova za 1.530.552 KM, izdaci za ortopedske sprave i pomagala za 255.400 KM, bolnička zdravstvena zaštita za 199.226 KM, primarna zdravstvena zaštita i apotekarska djelatnost za 73.157 KM; i tekući transferi i drugi tekući rashodi u okviru kojih su više realizovani izdaci: za naknade za bolovanja preko 42 dana za 1.152.670 KM i prevoz pacijenata van kantona za 1.103.418 KM. Istovremeno, određeni rashodi su manje realizovani u odnosu na finansijski plan, a najznačajniji se odnose na izdatke za nabavku stalnih sredstava od 985.667 KM, rashodi zdravstvene zaštite koji se odnose na visokodiferenciranu zdravstvenu zaštitu u i van kantona za 937.103 KM i izdatke Stručne službe za 821.124 KM, zbog čega su ukupni rashodi i izdaci više ostvareni u odnosu na plan za 1.670.831 KM.

Članom 6. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno je da vanbudžetski fondovi mogu preuzeti obaveze na teret finansijskog plana tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu finansijskog plana. Također, članom 6. Odluke o načinu izvršavanja finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu i Odluke o izvršavanju Rebalansa finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu definisano je da se sredstva utvrđena Finansijskim planom mogu koristiti samo za namjene i do visine određene Finansijskim planom, odnosno Rebalansom finansijskog plana. **Shodno navedenom, konstatovano je da su preuzete obaveze iznad sredstava utvrđenih Finansijskim planom Zavoda u iznosu od najmanje 4.314.423 KM. To nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH, članom 6. Odluke o načinu izvršavanja finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu i Odluke o načinu izvršavanja Rebalansa Finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu.**

Preporuka:

- **obaveze stvarati do visine sredstava utvrđenih finansijskim planom Zavoda, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

Strukturu ukupnih rashoda i izdataka čine: rashodi zdravstvene zaštite u iznosu od 100.618.545 KM, tekući transferi i drugi tekući rashodi u iznosu od 11.270.542 KM, rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda u iznosu od 5.071.543 KM i izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 48.613 KM.

6.1.2.1 Rashodi i izdaci Stručne službe

Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda iskazani su u iznosu od 5.071.543 KM i u odnosu na plan (5.892.667 KM) manje su ostvareni za 821.124 KM (13,9%). Strukturu rashoda i izdataka Stručne službe čine: plaće i naknade (3.866.323 KM), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (369.965 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (835.255 KM).

6.1.2.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi iskazani su u iznosu od 4.236.288 KM, a čine ih bruto plaće (3.496.805 KM), naknade troškova zaposlenih (369.518 KM) i doprinosi poslodavca (369.965 KM). Obračun plaća i naknada zaposlenih vrši se u skladu sa internim aktima Zavoda: Pravilnikom o radnim odnosima, Pravilnikom o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima radnika u Zavodu (u daljnjem tekstu: Pravilnik o plaćama i naknadama) i Odlukom direktora o vrijednosti osnovice za obračun plaće i koeficijentima složenosti poslova. Plaća je proizvod osnovice koja se množi s koeficijentom radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen, stimulativnog djela i povećanja po osnovu posebnih uslova rada i radnog staža. Vrijednost osnovice za obračun plaća za 2022. godinu utvrđena je Odlukom direktora od 27. 12. 2021. godine u visini od 65% neto plaće

ostvarene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Najveća neto plaća isplaćena u Zavodu iznosila je 4.020 KM, najniža 963 KM, dok je prosječna 2.011 KM.

Plaća direktora regulisana je Zakonom o plaćama i naknadama članova organa upravljanja, rukovođenja i drugih organa kantonalnih javnih preduzeća, ustanova čiji je osnivač Unsko-sanski kanton i institucija Unsko-sanskog kantona,¹⁵ (u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama i naknadama), te Pravilnikom o plaćama i naknadama, prema kojem se osnovna mjesečna neto plaća direktora utvrđuje u iznosu od tri prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Zakonom o plaćama i naknadama predviđeno je da se plaća može uvećati do 30% osnovne plaće na osnovu izvještaja o radu i poslovanju institucije, odnosno za smanjenje negativnog poslovanja, odnosno za pozitivno poslovanje institucije, i to uvećanje se odnosi na period do podnošenja narednog izvještaja o radu i poslovanju, a ne duže od jedne godine. Članom 15. Zakona o plaćama i naknadama definisano je da Odluku o uvećanju plaće po navedenom osnovu donosi Upravni odbor institucije uz prethodnu saglasnost Vlade Unsko-sanskog kantona. Odluku o davanju prethodne saglasnosti Vlada Unsko-sanskog kantona donosi na prijedlog nadležnog ministarstva.

Uvidom u obračune plaća i naknada za mart, septembar i decembar 2022. godine konstatovano je da je ugovorom o radu direktora od 31. 12. 2021. godine, zaključenim sa Upravnim odborom, utvrđeno uvećanje plaće direktoru u iznosu 20% od osnovne plaće. Napominjemo da Ugovorom nije precizirano po kojem osnovu je ugovoreno ovo uvećanje plaće. Shodno tome, konstatovano je da uvećanje, obračun i isplata plaće direktoru u ukupnom neto iznosu od 6.185 KM nije vršeno u skladu sa članom 15. Zakona o plaćama i naknadama.

Pravilnikom o radu (član 28.) utvrđeno je da je puno radno vrijeme Zavoda 37,5 sati sedmično, odnosno puno dnevno radno vrijeme 7,5 sati za pet radnih dana. Raspored početka i završetka radnog vremena utvrđuje direktor posebnom odlukom. Odlukom o rasporedu početka i završetka radnog vremena koju je u februaru 2017. godine donio direktor utvrđen je početak radnog vremena u 7 sati, završetak u 15 sati, kao i da puno radno vrijeme iznosi 7,5 sati. Pauza je je utvrđena u trajanju od 30 minuta, a koristi se u vremenu od 10 do 10:30 sati. Navedenom Odlukom utvrđeno je kako će evidencije o odlasku na posao i dolasku s posla vršiti šefovi Odjeljenja odnosno Poslovnica.

Uvidom u evidencije o radnom vremenu koje su obuhvaćene uzorkom (mart, septembar i decembar 2022. godine) utvrđeno je da je kod svih zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena od 7:00h do 15:00h, kao i vrijeme korištenja pauze od 10:00h do 10:30h.

S obzirom na to da je kod svih zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i korištenja pauze, nismo se uvjerali u vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, odnosno da je uspostavljena evidencija o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.¹⁶

Plaća direktora regulisana je Zakonom o plaćama i naknadama članova organa upravljanja, rukovođenja i drugih organa kantonalnih javnih preduzeća, ustanova čiji je osnivač Unsko-sanski kanton i institucija Unsko-sanskog kantona,¹⁷ (u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama i naknadama), te Pravilnikom o plaćama i naknadama, prema kojem se osnovna mjesečna neto plaća direktora utvrđuje u iznosu od tri prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. **Uvidom u zaključeni ugovor o radu direktora od 31. 12. 2021. godine sa Upravnim odborom, utvrdili smo da je Upravni odbor ugovorio uvećanje plaće direktoru u iznosu od 20% od osnovne plaće. Napominjemo da Ugovorom nije precizirano po kojem osnovu je ugovoreno ovo uvećanje plaće.** Zakonom o plaćama i naknadama predviđeno je da se plaća može uvećati do 30% osnovne plaće na osnovu izvještaja o radu i poslovanju institucije, odnosno za smanjenje negativnog poslovanja, odnosno za pozitivno poslovanje institucije,

¹⁵ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 16/16

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

¹⁷ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 16/16

i to uvećanje se odnosi na period do podnošenja narednog izvještaja o radu i poslovanju, a ne duže od jedne godine.

Članom 15. Zakona o plaćama i naknadama definisano je da Odluku o uvećanju plaće po navedenom osnovu donosi Upravni odbor institucije uz prethodnu saglasnost Vlade Unsko-sanskog kantona. Odluku o davanju prethodne saglasnosti Vlada Unsko-sanskog kantona donosi na prijedlog nadležnog ministarstva. Prema prezentovanoj dokumentaciji ukupno je u 2022. godini na ime uvećanja plaće direktoru obračunat i isplaćen neto iznos od 6.185 KM. **Shodno tome, konstatovano je da uvećanje, obračun i isplata plaće direktoru u ukupnom neto iznosu od 6.185 KM nije vršeno u skladu sa članom 15. Zakona o plaćama i naknadama.**

Preporuke:

- **evidencije o radnom vremenu na radu uspostaviti u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu;**
- **obračun i isplatu uvećanja plaće direktoru vršiti u skladu sa odredbama Zakona o plaćama i naknadama članova organa upravljanja, rukovođenja i drugih organa kantonalnih javnih preduzeća, ustanova čiji je osnivač Unsko-sanski kanton i institucija Unsko-sanskog kantona.**

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 369.518 KM, a odnose se na: naknade za topli obrok (194.709 KM), regres za godišnji odmor (45.504 KM), naknade za prevoz sa posla i na posao (39.421 KM), naknade za pomoć u slučaju bolesti (35.298 KM), jubilarne nagrade (26.987 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (23.279 KM) i naknade za pomoć u slučaju smrti (4.320 KM).

Topli obrok se isplaćuje u iznosu od 1% prosječne plaće u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku za dane prisustva na poslu.

Naknade za prevoz na posao i sa posla isplaćuju se radnicima čije je mjesto prebivališta udaljeno najmanje pet kilometra od mjesta rada, odnosno pripada im novčana naknada za troškove prevoza u visini mjesečne karte javnog prevoza.

Naknade za pomoć u slučaju bolesti isplaćuju se u visini od tri prosječne neto plaće u FBiH prema posljednjem statističkom podatku.

Naknada na ime regresa za godišnji odmor je isplaćena u ukupnom iznosu od 91.008 KM, od čega je neoporezivi od 45.504 KM iskazan na poziciji naknada zaposlenim, a oporezivi dio u iznosu od 45.504 KM iskazan na poziciji bruto plata i naknada plata, na koje su plaćeni pripadajući porezi i doprinosi.

Regres za korištenje godišnjeg odmora isplaćen je u skladu s Pravilnikom o plaćama i naknadama i Odlukom direktora o isplati regresa za 2022. godinu, kojima je utvrđen regres u visini prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca prije isplate. U periodu isplate visina neoporezivog djela regresa iznosila je 519 KM, dok je na preostali iznos od 519 KM po zaposleniku obračunat i plaćen pripadajući porez i doprinosi. **S obzirom na to da se Zavod finansira najvećim dijelom iz uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje, nije primjereno ni opravdano vršiti isplate regresa u neto iznosu koji je dva puta veći od zakonski utvrđenog neoporezivog iznosa i na tako utvrđene iznose obračunavati i plaćati pripadajući porez i doprinose.**

Jubilarne nagrade isplaćene su u ukupnom iznosu od 43.000 KM, od čega je neoporezivi dio u iznosu od 26.987 KM iskazan na poziciji naknada zaposlenim, dok je oporezivi dio u iznosu od 16.013 KM iskazan na poziciji bruto plata i naknada plata, na koje su plaćeni pripadajući porez i doprinosi.

Jubilarne nagrade utvrđene su Pravilnikom o plaćama i naknadama kojim je definisano da Zavod može nagraditi radnike povodom vjerskih, nacionalnih i državnih praznika, ostvarenih ušteda, racionalizacija, inovacija, rezultata rada i drugih rješenja koja unaprjeđuju rad, a Odluku o visini i načinu određivanja nagrade donosi direktor. Direktor je u aprilu 2022. godine donio Odluku kojom je povodom nastupajućeg Bajrama za sve zaposlenike utvrđena naknada u visini od 500 KM. U periodu isplate visina neoporezivog djela naknade iznosila je 313,80 KM dok je na preostali iznos od 186,20 KM po zaposleniku obračunat i plaćen pripadajući porez i doprinosi. **Budući da se Zavod finansira najvećim dijelom iz uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje, nije primjereno ni opravdano vršiti isplate**

naknada u neto iznosu koji je veći od zakonski utvrđenog neoporezivog iznosa i na tako utvrđene iznose obračunavati i plaćati pripadajući porez i doprinose.

Preporuka:

- **obračun i isplatu regresa i ostalih naknada vršiti u visini zakonom dozvoljenog neoporezivog iznosa.**

6.1.2.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge stručne službe iskazani su u iznosu od 835.255 KM a odnose se na: izdatke za tekuće održavanje (466.279 KM), izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (109.718 KM), ugovorene i druge posebne usluge (105.896 KM), izdatke za energiju (69.379 KM), izdatke za osiguranja, bankarske usluge i platni promet (37.612 KM), materijal i sitan inventar (33.519 KM), izdatke za usluge prevoza i goriva (9.827 KM) i putne troškove (3.025 KM).

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu 466.279 KM, a odnose se na usluge popravki i održavanja zgrada (7.045 KM), usluge popravki i održavanja vozila (5.091 KM) i na usluge popravke i održavanja opreme (454.134 KM). Najveći dio izdataka za usluge popravke i održavanja opreme odnosi se na održavanje poslovnog i zdravstvenog informacionog sistema. Navedene usluge fakturišu se u skladu sa ugovorima nakon prethodno okončanih postupaka javnih nabavki.

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 105.896 KM, a u najvećem dijelu se odnose na: bruto naknade za rad članovima ljekarskih komisija (43.389 KM), bruto naknade za rad članovima Upravnog odbora (33.518 KM), troškove spora i kamata (9.787 KM), troškove štampanja (6.560 KM), troškove seminara, službenih novina i literature (4.945 KM) i izdataka za fizičko osiguranje objekata (2.878 KM).

Naknade za rad članovima ljekarskih komisija iskazane su iznosu od 43.389 KM, od čega se na neto naknade odnosi 35.080 KM. Pravilnikom o sastavu i načinu rada ljekarskih komisija (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđene su ovlasti, način rada, te sastav ljekarskih komisija koje imenuje direktor. Pravilnikom su utvrđene sljedeće ljekarske komisije: Komisija za liječenje van kantona i u inostranstvu; Komisija za banjsko liječenje i rehabilitaciju, Komisija za izdavanje godišnje količine ortopedskih pomagala, Drugostepena ljekarska komisija i Komisija za provjeru i ocjenu funkcionalnosti ortopedskih pomagala. Pored navedenih komisija direktor je u 2022. godini imenovao dodatnu ljekarsku komisiju za asistirano reprodukciju. Visina naknade za rad članova ljekarskih komisija utvrđena je Pravilnikom i ne može biti veća od 250 KM mjesečno. Ljekarske komisije imaju predsjednika, dva člana, jednog zamjenskog člana te sekretara koje imenuje direktor. Pravilnikom je utvrđeno da predsjednici i članovi ljekarskih komisija moraju biti doktori medicine ili stomatologije. Budući da članovi komisija nisu zaposlenici Zavoda, sa njima su zaključeni ugovori o angažovanju, kojim je propisana novčana naknada za rad predsjednika i člana komisije po prisustvu u iznosu od 50 KM do 80 KM, a što se navodi u mjesečnom izvještaju o prisustvu komisiji na osnovu kojeg se vrši obračun za isplatu. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovano je da ljekarske komisije sačinjavaju zapisnik u formi obrasca u koji se unose podaci o prisutnosti članova komisije, broju zaprimljenih predmeta po kojima se odlučuje, ukupnom broju predmeta po kojima je komisija raspravljala, te broju pozitivnih i negativnih riješenih zahtjeva.

Naknade članovima Upravnog odbora iskazane su u bruto iznosu od 33.518 KM, od čega se na neto naknade odnosi 27.100 KM. Mjesečna naknada određena je članom 12. Zakona o plaćama i naknadama, i to: 300 KM za predsjednika i 250 KM za članove. Isplata mjesečne naknade članovima Upravnog odbora uslovljena je prisustvom na sjednici, a obračunata je i isplaćena na mjesečnom nivou bez obzira na broj održanih sjednica (ukoliko sjednica nije održavana u određenom mjesecu naknade nisu isplaćivane u tom mjesecu). Prema prezentovanoj dokumentaciji tokom 2022. godine održano je 17 sjednica Upravnog odbora (11 redovnih sjednica i šest online sjednica).

Izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 3.025 KM od čega se na troškove dnevnica u zemlji odnosi 1.052 KM. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju, utvrđeno je da se dnevica za službeno

putovanje u zemlji isplaćuje se u visini od 10% prosječne plaće u FBiH u skladu sa članom 44. Pravilnika o plaćama i naknadama Zavoda.

Obračun i isplata dnevnica za službena putovanja u zemlji za zaposlenike, izvršena je na način da se visina neoporezivog djela naknade (25 KM po dnevnicu) isplaćivala iz blagajne, dok je na preostali iznos razlike do visine 10 % prosječne plaće u FBiH po dnevnicu obračunat i plaćen pripadajući porez i doprinosi. Prema prezentovanoj dokumentaciji ukupna visina oporezivog djela naknade za službeno putovanje u zemlji u 2022. godini iznosila je 2.493 KM neto.

Shodno tome, konstatovano je da nije primjereno ni opravdano vršiti isplate naknada u neto iznosu koji je veći od zakonski utvrđenog neoporezivog iznosa i na tako utvrđene iznose obračunavati i plaćati pripadajući porez i doprinose s obzirom na to da se Zavod najvećim dijelom finansira iz uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Preporuka:

- **obračun i isplatu naknada za službeno putovanje u zemlji vršiti u visini utvrđenog neoporezivog iznosa.**

6.1.2.2 Rashodi zdravstvene zaštite

Rashodi zdravstvene zaštite u 2022. godini iznosili su 100.618.545 KM i u odnosu na plan (99.478.692 KM) više su ostvareni za 1.139.853 KM. Struktura rashoda zdravstvene zaštite najvećim dijelom odnosi se na rashode: primarne zdravstvene zaštite (32.644.773 KM), bolničke zdravstvene zaštite (23.280.251 KM), konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite (4.105.349 KM), dijagnostičkih usluga (4.575.122 KM), visokodiferencirane zdravstvene zaštite (tercijarni nivo) na i van kantona (9.276.814 KM), ostale ortopedske sprave i pomagala (4.713.400 KM), kompjuterske termografije - CT (1.986.860 KM), liječenje u inostranstvu (286.563 KM) i troškove lijekova (18.451.313 KM). Najznačajniji više realizovani rashodi i izdaci odnose se na: troškove lijekova sa esencijalne liste lijekova za 1.530.552 KM, izdatke za ortopedske sprave i pomagala za 255.400 KM, bolničku zdravstvenu zaštitu za 199.226 KM, primarnu zdravstvenu zaštitu i apotekarsku djelatnost za 73.157 KM.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (član 52.) i tačkom XIII. Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava utvrđeno je da se pravo na zdravstvenu zaštitu osigurava kroz ugovaranje između nadležnih zavoda za zdravstveno osiguranje i zdravstvenih ustanova. Zavodi zdravstvenog osiguranja provode postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o javnim nabavkama, Zakonom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu i Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove (u daljnjem tekstu: Jedinstvena metodologija).

Jedinostvenom metodologijom utvrđeno je da se Program zdravstvene zaštite donosi za svaku godinu i to najkasnije do kraja augusta tekuće godine za narednu godinu i da Program zdravstvene zaštite utvrđuju nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja uz prethodnu saglasnost nadležnih ministarstava. Njime su određeni: osnovni kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora; subjekti ugovaranja, postupak zaključivanja ugovora, elementi ugovora; programi zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i monitoring, evaluacija i kontrola izvršenja ugovora.

Upravni odbor Zavoda je na osnovu prethodne saglasnosti kantonalnog ministra zdravstva od 29. 12. 2021. godine donio Program zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za Unsko-sanski kanton za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Program zdravstvene zaštite), posebne programe zdravstvene zaštite koji su dio Programa zdravstvene zaštite i Odluku o utvrđivanju Programa zdravstvene zaštite za 2022. godinu. Također, kantonalni ministar zdravstva 29. 12. 2021. godine dao je prethodnu saglasnost na Odluku o utvrđivanju broja osiguranih lica za 2022. godinu i Odluku o visini naknada i cijena zdravstvenih usluga za 2022. godinu, koje čine osnov za izradu Programa zdravstvene zaštite.

Program zdravstvene zaštite donesen je u decembru 2021. godine, iako je Jedinštenom metodologijom utvrđeno da ga je potrebno donijeti najkasnije do kraja augusta tekuće za narednu godinu. Razlog kašnjenja njegovog donošenja je zbog toga što je nadležno ministarstvo Zavodu dostavilo Smjernice za izradu Programa zdravstvene zaštite za 2022. godinu tek 10. 12. 2021. godine.

Programom zdravstvene zaštite utvrđeni su kriteriji i mjerila koji su osnov za ugovaranje pružanja usluga, odnosno za zaključivanje ugovora sa izabranim zdravstvenim ustanovama. Program zdravstvene zaštite je osnova za izradu Finansijskog plana i predstavlja njegov sastavni dio. Njime se utvrđuju vrste i potrebe za zdravstvenim uslugama sva tri nivoa zdravstvene zaštite. Odlukom o visini naknada i cijenama zdravstvenih usluga od 31. 12. 2021. godine (prethodnu saglasnost na Odluku dalo nadležno ministarstvo) koju je donio Upravni odbor Zavoda utvrđena je vrijednost svih vrsta zdravstvenih usluga, koje su izražene u bodovima i u KM, a vrijednost boda za 2022. godinu utvrđena je u iznosu od 1,15 KM. Upravni odbor Zavoda 7. 7. 2022. godine donio je Odluku o visini naknada i cijenama zdravstvenih usluga za 2022. godinu, a nadležno ministarstvo je na prijedlog ove Odluke 5. 7. 2022. dalo saglasnost. Odlukom je utvrđena vrijednost boda u iznosu od 1,21 KM, kao i da se primjenjuje za period 1. 1. do 31. 12. 2022. godine.

Zavod je proveo javnu nabavku (Aneks II dio B Zakona o javnim nabavkama) za dodjelu ugovora zdravstvenim ustanovama za pružanje zdravstvenih usluga primarnog nivoa i sekundarnog nivoa, tercijarnog nivoa, stomatoloških-specijalističkih zdravstvenih usluga (oralna hirurgija i opća anestezija osoba sa posebnim potrebama) i zdravstvenih usluga fizikalne i medicinske rehabilitacije za 2022. godinu na području Unsko-sanskog kantona i van područja Kantona.

Nakon provedene javne nabavke, za realizaciju programa zdravstvene zaštite primarnog i sekundarnog nivoa (dio tercijarne zdravstvene zaštite) za područje Unsko-sanskog kantona početkom aprila 2022. godine zaključeni su ugovori sa: osam domova zdravlja iz svih općina sa područja Unsko-sanskog kantona (JU Dom zdravlja Bihać, JU Dom zdravlja Bosanska Krupa, JU Dom zdravlja Bosanski Petrovac, JU Dom zdravlja Bužim, JU Dom zdravlja Cazin, JU Dom zdravlja Ključ, JU Dom zdravlja Sanski Most i JU Dom zdravlja Velika Kladaša); ZU Opća bolnica Sanski Most; ZU Lječilište Gata Bihać; ZU Zavod za javno zdravstvo Unsko-sanskog kantona, ZU Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“; Opća stomatološka ordinacija „Dr. Liđan“ Cazin; Opća stomatološka ordinacija „Unadent“ Bihać; PZU Poliklinika „Muminović“ Bihać i banjско rekreativnim centrima „Aquaterm“ Olovo i Lječilište „Reumal“ Fojnica. Osim navedenih za pružanje zdravstvenih usluga tercijarnog nivoa van područja kantona zaključeni su ugovori sa: Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišnom kliničkom bolnicom Mostar, ZU Specijalna bolnica „Medical Institut Bayer“ Tuzla, PZU Specijalna bolnica „Plava medical group“ sa poliklinikom Tuzla, ZSU Poliklinika „Vitalis“ Mostar i PZU Specijalna bolnica „Dr. Solaković“ Sarajevo.

Ugovori sa javnim zdravstvenim ustanovama na području Unsko-sanskog kantona zaključeni su u aprilu 2022. godine (primjenjivali su se od 1. 1. 2022. godine), jer je u Unsko-sanskom kantonu na snazi bila Odluka o privremenom finansiranju za prva tri mjeseca revidirane godine.

Rashodi primarne zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 32.644.773 KM, u okviru kojih se na primarnu zdravstvenu zaštitu u domovima zdravlja odnosi 30.876.488 KM i na troškove rada apoteka 1.768.285 KM.

Primarna zdravstvena zaštita (30.876.488 KM) najvećim dijelom obuhvata: opću primarnu zdravstvenu zaštitu (15.310.511 KM), porodičnu medicinu (10.666.658 KM) i opću primarnu zdravstvenu zaštitu-posebni programi (3.125.513 KM).

Uvidom u zaključene ugovore sa domovima zdravlja utvrđeno je da je pored pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite, ugovoreno i obavljanje usluga dijela sekundarne zdravstvene zaštite, i to: radiološka vanbolnička dijagnostička djelatnost (domovi zdravlja koji imaju specijalistu radiologa), ultrazvučna vanbolnička dijagnostika i dio usluga hematološke i biohemijske laboratorijske vanbolničke dijagnostike.

Ugovorima je regulisano da će kupac ugovorenu godišnju naknadu za pružanje zdravstvenih usluga plaćati kao mjesečnu akontaciju u visini 1/12 utvrđenog iznosa do 25. u mjesecu za prethodni mjesec.

Ugovoreno je da je davalac usluga obavezan dostaviti kupcu usluga u zakonom propisanom roku: godišnji izvještaj o radu i godišnji izvještaj o finansijskom poslovanju. Kupac usluga ima pravo kontrole izvršenih ugovorenih zdravstvenih usluga u skladu sa Programom zdravstvene zaštite, a davalac usluga je dužan na zahtjev kupca obezbijediti sve informacije, materijalno-finansijsku i medicinsku dokumentaciju potrebnu za kontrolu. **Predmet kontrole u provođenju Programa zdravstvene zaštite između ostalog je i namjensko trošenje ugovorenih sredstava za provođenje zdravstvene zaštite i izvršavanje ugovorenih obaveza za pružanje zdravstvene zaštite. Ukoliko davalac usluga ne izvrši usluge u obimu koji je ugovoren, kupac usluga će procentualno umanjiti ugovorenu naknadu, a ukoliko je obim izvršenih usluga veći od ugovorenih, davaocu usluga pripada ugovorena naknada.**

U skladu sa Jedinstvenom metodologijom i Programom zdravstvene zaštite svim ustanovama primarne zdravstvene zaštite obračunata je i stimulacija kao podrška za uspostavljanje sistema kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u visini 0,5% na vrijednost programa primarne zdravstvene zaštite u iznosu od 136.073 KM. Nakon usvajanja Izmjena i dopuna Finansijskog plana sa svim domovima zdravlja na području Unsko-sanskog kantona 29. 12. 2022. godine zaključeni su Aneksi ugovora, u kojima je navedeno da je Odlukom o visini naknada i cijenama zdravstvenih usluga za 2022. godinu od 7. 7. 2022. godine utvrđena vrijednost boda u iznosu od 1,21 KM. Shodno tome, godišnja naknada za pružanje zdravstvene usluge uvećana je za utvrđenu obračunsku razliku (ranije utvrđena vrijednost boda je 1,15 KM).

Apotekarska djelatnost osigurava snabdijevanje lijekovima osiguranih lica sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava Zavoda. Za 2022. godinu usluge apotekarske djelatnosti su priznavane u iznosu od 1,00 KM (bez PDV-a) po realizovanom receptu što je u skladu sa Jedinstvenom metodologijom kojom je definisano da će Zavod ugovornoj apoteci za usluge izdavanja lijekova na recept plaćati naknadu u visini od najmanje 1 KM. Usluge izdavanja lijekova na recept su obavljale apoteke za koje je dobivena saglasnost ministra zdravstva i sve apoteke na području kantona koje su ispunile uslove u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao i odredbama Pravilnika o bližim uslovima prostora, opreme i kadra, kriterijima za osnivanje i obavljanje apotekarske djelatnosti u svim organizacionim oblicima, kao i načinu i postupku njihove verifikacije, a po objavljenom javnom pozivu, bez obzira na oblik vlasništva (38 apoteka, od kojih je sedam u državnom i 31 apoteka u privatnom vlasništvu).

Rashodi bolničke zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 23.280.251 KM, u okviru kojih su priznati troškovi ugovorenih usluga sa Kantonalnom bolnicom „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać (18.718.904 KM), Općom bolnicom Sanski Most (2.342.577 KM), ZU Lječilište Gata (1.827.968 KM) i troškovi za pružene usluge fizikalne medicine i rehabilitacije van kantona po ugovorima zaključenim sa lječilištima Reumal i Aquaterm (390.802 KM).

Ugovorima zaključenim sa zdravstvenim ustanovama (Kantonalna bolnica, Opća bolnica i lječilište Gata) regulisano da će kupac ugovorenu godišnju naknadu za pružanje zdravstvenih usluga plaćati kao mjesečnu akontaciju u visini 1/12 utvrđenog iznosa do 25. u mjesecu za prethodni mjesec. Osim osnovnih ugovora, sa bolnicama na području Unsko-sanskog kantona i sa lječilištem Gata zaključeni su aneksi ugovora nakon usvajanja Izmjena i dopuna Finansijskog plana za 2022. godinu, kojima je uvećana ugovorena godišnja naknada za pružanje zdravstvenih usluga za utvrđenu obračunsku razliku, jer je promijenjena vrijednost boda na iznos od 1,21 KM.

Ugovorima zaključenim sa zdravstvenim ustanovama na isti način su regulisane obaveze zdravstvenih ustanova koje pružaju usluge bolničke zdravstvene zaštite kada je u pitanju izvještavanje zdravstvenih ustanova, obustavljanje isplate od Zavoda u slučaju nedostavljanja izvještaja ili podataka u utvrđenom roku, kontrole izvršenih ugovorenih zdravstvenih usluga u skladu sa Programom zdravstvene zaštite. **Ukoliko davalac usluga ne izvrši usluge u obimu koji je ugovoren, kupac usluga će procentualno umanjiti ugovorenu naknadu, a ukoliko je obim izvršenih usluga veći od ugovorenih, davaocu usluga pripada ugovorena naknada.**

Ugovorima zaključenim sa lječilištem Reumal i banjsko-rekreativnim centrom Aquaterm utvrđeno je da upućivanje na medicinsku rehabilitaciju vrši isključivo ovlaštena Ljekarska komisija davanjem

saglasnosti koju osigurana osoba dostavlja zdravstvenoj ustanovi, a da će ona usluge pružati po ugovorenim cijenama za jedinicu usluge. Zdravstvena ustanova izvršene ugovorene usluge obavezna je fakturisati Zavodu u roku od 15 dana od dana završetka medicinske rehabilitacije, a uz fakture dostavlja original uputnicu i saglasnost ili rješenje komisije. Obavljenom revizijom konstatovano je da je fakturisanje (uključujući i prpratnu dokumentaciju) vršeno u skladu sa zaključenim ugovorima.

Konsultativno-specijalistička zdravstvena zaštita iskazana je u iznosu od 4.105.349 KM, a obavljanje je ugovoreno u skladu sa Programom zdravstvene zaštite sa Kantonalnom bolnicom „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać (u daljnjem tekstu: Kantonalna bolnica Bihać) i Općom bolnicom Sanski Most (u daljnjem tekstu: Opća bolnica). U skladu sa članom 39. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ove usluge se obavljaju u bolnicama, s tim da je zakonom propisana obaveza bolnica da djelatnosti opće interne medicine, opće hirurgije, neurologije, otorinolaringologije, oftalmologije, ortopedije i dermatologije bolnice moraju organizovati na način da je korisnicima dostupna u općini prebivališta (odnosno u prostorijama domova zdravlja). Shodno tome, dio usluga konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite u iznosu od 270.695 KM pružen je u domovima zdravlja (svi domovi zdravlja sa područja Kantona, osim Doma zdravlja Bihać).

Dijagnostičke usluge iskazane su u iznosu od 4.575.122 KM, u okviru kojih se na bolničku dijagnostiku odnosi 2.593.685 KM i na vanbolničku dijagnostiku 1.981.437 KM. Usluge vanbolničke radiodijagnostike su ugovorene i sa domovima zdravlja za područja za koja obavljaju zdravstvenu zaštitu, a koji ispunjavaju zakonske uslove za obavljanje tih djelatnosti (da imaju specijaliste radiologe, opremu i prostor). Prema prezentovanoj dokumentaciji dijagnostičke usluge ugovorene su sa: JU Dom zdravlja „Bihać“, JU Dom zdravlja „Bosanska Krupa“, JU Dom zdravlja „Cazin“ i JU Dom zdravlja „Velika Kladuša“. Na osnovu naredbe kantonalnog ministra zdravstva, a radi dostupne zdravstvene zaštite osiguranim licima u mjestu prebivališta, svi domovi zdravlja su dužni obavljati i dio usluga sekundarne hematološke i biohemijske laboratorijske dijagnostike koje su utvrđene naredbom, Programom zdravstvene zaštite i zaključenim ugovorima, za koje su im odobrena sredstva.

Prezentovani su mjesečni izvještaji o izvršenju zdravstvenih usluga u kojima je navedena šifra izvršene usluge, vrsta usluge i broj pruženih usluga (u uzorak uzeti mjesečni izvještaji za januar i decembar 2022. godine). Međutim, iz prezentovanih izvještaja ne možemo potvrditi obim izvršenih zdravstvenih usluga u odnosu na ugovoreni broj zdravstvenih usluga. Osim toga, prezentovano je da u periodu od 22. 6. do 31. 12. 2022. godine bolnički informacioni sistem (BIS) nije bio u funkciji, a Upravni odbor Zavoda 11. 1. 2023. godine donio je Odluku kojom se daje saglasnost direktoru i Stručnoj službi Zavoda da prihvate izvještavanje Kantonalne bolnice Bihać, odnosno da podatke o izvršenju programa sekundarne i bolničke zdravstvene zaštite dostavlja mjesečno i po odjelima. Prezentovani su navedeni izvještaji, međutim uvidom u ovakav način izvještavanja o izvršenju zdravstvenih usluga ne možemo potvrditi obim izvršenih usluga u odnosu na broj ugovorenih usluga. Također, Zdravstvene ustanove Zavodu nisu dostavile godišnji izvještaj o radu i godišnji izvještaj o finansijskom poslovanju, a Zavod nije izvršio obustavu isplate do njihovog dostavljanja, kako je utvrđeno zaključenim ugovorima.

Ugovorima potpisanim sa zdravstvenim ustanovama utvrđeno je da ukoliko davalac usluga ne izvrši usluge u obimu koji je ugovoren, kupac usluga će procentualno umanjiti ugovorenu naknadu, a ukoliko je obim ugovorenih usluga veći od ugovorenih, davaocu usluga pripada ugovorena naknada. Isto tako je definisano da, u slučaju da davalac usluga iz bilo kojeg razloga ne pruži ugovorene usluge osiguranim licima kupca usluga, kupac usluga će na teret sredstava iz ovog ugovora platiti drugim zdravstvenim ustanovama fakture za usluge pružene osiguranim licima kupca usluga, za koje je predviđena zdravstvena zaštita u Programu, za koji iznos će se umanjiti isplate naknade za usluge predviđene ovim ugovorima.

Upravni odbor Zavoda 27. 2. 2023. godine donio je Odluku kojom se utvrđuje visina sredstava i način obračuna pripadajućih sredstava za izvršene usluge zdravstvenim ustanovama sa područja Unsko-sanskog kantona sa kojima je Zavod zaključio ugovore o provođenju zdravstvene zaštite za osigurana lica za 2022. godinu. Odlukom je utvrđeno da se obračun sredstava vrši u visini ugovorenih sredstava predviđenih Finansijskim planom, Programom zdravstvene zaštite i Odlukama. Obračun sredstava zdravstvenim ustanovama sa područja Unsko-sanskog kantona za izvršene usluge primarnog

i sekundarnog nivoa priznat je u visini pripadajućeg dijela sredstava iz Finansijskog plana za 2022. godinu. **Skrećemo pažnju da ova Odluka Upravnog odbora nije u skladu sa ugovorima zaključenim između Zavoda i zdravstvenih ustanova.**

Shodno navedenom, za pružene zdravstvene usluge osiguranim licima Zavoda u 2022. godini ugovornim zdravstvenim ustanovama u Unsko-sanskom kantonu u skladu sa Odlukom Upravnog odbora priznata su sredstva do visine planiranih sredstava u Finansijskom planu za 2022. godinu, a ne po broju izvršenih zdravstvenih usluga kako je regulisano ugovorima o pružanju i obezbjeđenju zdravstvenih usluga za 2022. godinu koje je Zavod zaključio sa zdravstvenim ustanovama.

Osim toga, zdravstvene ustanove Zavodu nisu dostavile godišnji izvještaj o radu i godišnji izvještaj o finansijskom poslovanju, a Zavod nije izvršio obustavu plaćanja usluga. To nije u skladu sa potpisanim ugovorima o pružanju i obezbjeđenju zdravstvenih usluga koje je Zavod zaključio sa zdravstvenim ustanovama.

Preporuke:

- **obračun pripadajućih sredstava ugovornim zdravstvenim ustanovama vršiti po broju izvršenih zdravstvenih usluga, u skladu sa potpisanim ugovorima o pružanju i obezbjeđenju zdravstvenih usluga;**
- **poduzeti aktivnosti prema zdravstvenim ustanovama u skladu sa zaključenim ugovorima s ciljem dostavljanja godišnjeg izvještaja o radu i godišnjeg izvještaja o finansijskom poslovanju.**

Izdaci za ortopedske sprave i pomagala iskazani su u iznosu od 4.713.400 KM. Prema prezentovanoj dokumentaciji najznačajniji izdaci u strukturi izvršenja ortopedskih sprava i pomagala su: izdaci za pelene i uloške (706.291 KM), trakice za mjerenje šećera (552.259 KM), igle, penovi i aplikatori za inzulinske pumpe (342.121 KM), kateteri i kese (511.419 KM), proteze i navlake za bataljak (340.616 KM), invalidska kolica (310.000 KM), zubna pomagala (245.780 KM), ortopedske cipele i ulošci (222.215 KM), endoproteze (220.740 KM), slušni aparati i aparati za govor (153.800 KM) i izdaci za sufinansiranje aparata i senzora za dijabetes po odlukama Upravnog odbora (95.873 KM).

Odlukom o obimu prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, zubnoprotetske pomoći i zuboprotetskih nadomjestaka koji se obezbjeđuju u Zavodu i izmjenama i dopunama Odluke¹⁸ (u daljnjem tekstu: Odluka o ortopedskim i drugim pomagalima) utvrđeno je pravo na korištenje ortopedskih i drugih pomagala.¹⁹ U skladu sa članom 2. ove Odluke obim prava određuje se Jedinstvenom listom pomagala, zubnoprotetskih sredstava, sanitarnih sprava i endoproteza u kojoj su utvrđeni vrsta pomagala, medicinske indikacije, rokovi korištenja i visina učešća Zavoda za svako pomagalo u njihovoj nabavci. Članom 3. stav 2. Odluke definisano je da prijedlog Liste utvrđuje Upravni odbor Zavoda nakon usuglašavanja sa Ministarstvom zdravstva, rada i socijalne politike USK, a Odluku o Listi donosi Vlada USK. Članom 3. Odluke definisano je da Zavod jednom godišnje vrši evaluaciju Liste, a neophodne izmjene vrše se po proceduri iz stava 2. ovog člana. Evaluacija podrazumijeva usuglašavanje vrste pomagala sa Liste s potrebama osiguranih osoba, promjena medicinskih indikacija i učešće Zavoda u odnosu na cijene pomagala na tržištu.

Vlada Unsko-sanskog kantona je, na prijedlog Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike u julu 2021. godine donijela Odluku o jedinstvenoj listi ortopedskih pomagala, zubnoprotetskih sredstava, sanitarnih sprava i endoproteza. Prethodno važeća Odluka donesena je 2010. godine, a protekom značajnog vremenskog perioda utvrđena je neophodnost uvođenja novih pomagala na Listu, revizije postojećih ili visine učešća Zavoda s obzirom na promjene tržišnih cijena pomagala. Zavod je u prethodnom periodu od raznih udruženja korisnika ortopedskih pomagala, osiguranika, kao i šefova određenih odjela Kantonalne bolnice zaprimao primjedbe na funkcionalnost određenih pomagala uvrštenih na Listu, prijedloge uvrštavanja novih pomagala ili iznosa sredstava koji se finansiraju ili

¹⁸ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 8/10, 19/11 i 11/21

¹⁹ U junu 2022. godine u Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona, broj 17/22 objavljen je prečišćeni tekst Odluke o obimu prava na ortopedska i druga pomagala, zubnoprotetskih pomoći i zubnoprotetskih nadomjestaka koji se obezbjeđuju u Zavodu. Njome su obuhvaćena prava iz Odluke, kao i izmjene i dopune.

sufinansiraju iz sredstava Zavoda. Kako je prezentovano, zavodi zdravstvenih osiguranja drugih kantona su u međuvremenu donijeli nove liste ortopedskih pomagala u koje su uvrštena nova pomagala, kao i određene cijene koje predstavljaju tržišne cijene i koje su predstavljale okvir za određivanje cijena određenih ortopedskih pomagala. Sve prethodno navedeno je uzeto u razmatranje, sačinjen prijedlog radne verzije liste ortopedskih pomagala i dostavljen nadležnom ministarstvu na usaglašavanje. Nadležno ministarstvo je aktom od 30. 6. 2021. godine obavijestilo Zavod da je saglasno sa dostavljenim prijedlogom i predložilo da se sa Liste izuzme aparat za kontinuirano mjerenje glukoze u krvi i senzori za mjerenje glukoze koji će se rješavati naknadno, kao i da Upravni odbor ovu Listu u formi prijedloga može uputiti u dalju proceduru.

Odlukom od 16. 9. 2021. godine direktor je imenovao komisiju za izradu izmjene liste ortopedskih pomagala. Zadatak Komisije bio je da pripremi izmjene Liste na način da se revidiraju određena pomagala koja su uvrštena na Listu ortopedskih pomagala iz jula 2021. godine na koja su osiguranici i udruženja dostavljali prigovore, a ne da se dodaju nova pomagala. Komisija je 30. 9. 2021. godine sačinila Zapisnik kojim su obuhvaćene sve prethodno dostavljene primjedbe, data obrazloženja i prijedlozi za rok korištenja i visinu sredstava učešća Zavoda za određena ortopedska pomagala. Prijedlog Izmjena i dopuna Odluke o jedinstvenoj Listi ortopedskih pomagala 25. 10. 2021. godine dostavljen je nadležnom ministarstvu, a Vlada Unsko-sanskog kantona 19. 11. 2021. godine donijela je Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o jedinstvenoj listi ortopedskih pomagala, zubnoprotskih sredstava, sanitarnih sprava i endoproteza.

Privremenim uputstvom o načinu i postupku za odobravanje izdavanja ortopedskih i drugih pomagala, zubnoprotske pomoći i zubnoprotskih nadomjestaka koji se obezbjeđuju u Zavodu koji je 20. 12. 2021. godine donio direktor (članom 3.) utvrđeno je da Zavod osiguranom licu osigurava pomagala iz Liste koja su odgovarajućeg standarda i kvalitete, do visine učešća Zavoda utvrđene Listom. Javnim pozivom za podnošenje prijave za zaključivanje ugovora za nabavku i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim licima utvrđeno je, između ostalog, da kandidat treba dostaviti izjavu da prihvata pridržavati se odredbi Odluke o obimu prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, zubnoprotske pomoći i zubnoprotskih nadomjestaka koji se obezbjeđuju u Zavodu, Uputstva donesenog na osnovu ove Odluke, važeće Liste ortopedskih pomagala i općih akata Zavoda kojima se reguliše postupak i način ostvarivanja prava na ortopedska pomagala, kao i izjavu da prihvata visinu učešća Zavoda u troškovima nabavke/iskoruke ortopedskih pomagala. Osim navedenog, ugovorima zaključenim sa dobavljačima koji su ispunili uslove javnog poziva utvrđeno je da će dobavljač vršiti snabdijevanje osiguranih lica ortopedskim i drugim pomagalima za koja je uz Prijavu dostavio Rješenje o upisu Registar medicinskih sredstava BiH i odgovarajuće autorizacije po cijenama iz Liste.

Zavod je u 2021. godini objavio tri javna poziva za zaključivanje ugovora za nabavku/izradu ortopedskih i drugih pomagala, nakon čega su zaključeni ugovori sa 19 dobavljača ortopedskih pomagala koji su bili u primjeni cijelu 2022. godinu. U novembru 2022. godine Zavod je objavio tri javna poziva za dostavljanje i podnošenje prijave u svrhu zaključivanja ugovora za izradu, nabavku i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim licima Zavoda. Nakon provedenih javnih poziva sa svim dobavljačima koji su ispunili uslove navedene u javnim pozivima 27. 12. 2022. godine zaključeni su ugovori u kojima je navedeno da će se primjenjivati do okončanja postupka ugovaranja za 2023. godinu, a najduže do 31. 12. 2023. godine.

Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o ortopedskim i drugim pomagalima (član 3. (stav 3)) propisano je da Zavod jednom godišnje vrši evaluaciju Liste ortopedskih pomagala, prijedlog Liste donosi Upravni odbor nakon usaglašavanja sa nadležnim ministarstvom, a Odluku o Listi donosi Vlada Unsko-sanskog kantona.

Prema prezentovanoj dokumentaciji, Zavod je tokom 2022. godine vršio evaluaciju Liste ortopedskih pomagala, te Prijedlog izmjene Odluke o jedinstvenoj listi ortopedskih pomagala, zubnoprotskih sredstava, sanitarnih sprava i endoproteza dostavio nadležnom ministarstvu na daljnje postupanje. Aktom od 8. 9. 2022. godine nadležno ministarstvo obavijestilo je Zavod da se Prijedlog izmjene ove Odluke ne može uputiti u daljnju proceduru, jer Zavod nije u mogućnosti

osigurati dodatna finansijska sredstva za finansiranje predmetne Odluke kako je navedeno u Obrascu Izjave o fiskalnoj procjeni.

Odlukom o Listi ortopedskih i drugih pomagala utvrđeni su iznosi koji se isplaćuju na teret sredstava zavoda, provedeni su javni pozivi i zaključeni ugovori sa svim dobavljačima koji su ispunili uslove javnih poziva.

Skrećemo pažnju na to da je Federalna uprava policije po Naredbi za privremeno oduzimanje dokumentacije i donošenje Odluke o osiguranju i čuvanju, koju je 14. 10. 2022. godine donio Općinski sud u Bihaću, privremeno oduzela dokumentaciju koja se odnosi na ortopedska pomagala (javni pozivi sa ugovorima za ortopedska pomagala, analitičke kartice dobavljača, sve ulazne račune sa popratnom dokumentacijom, rješenja o imenovanjima komisija za ocjenu funkcionalnosti ortopedskih pomagala, izvještaje o radu komisije, kao i sve izvještaje Odjeljenja za kontrolu kao i popratnu dokumentaciju vezanu za izvršene kontrole ortopedskih pomagala i slično) za period od 1. 1. 2016. godine do 30. 6. 2022. godine.

Također, naloženo je da se oduzme kompletna dokumentacija od ugovornih dobavljača „Bauerfeind“ d.o.o Bihać i „Ortosar“ d.o.o. Sarajevo (računi, analitičke kartice, robne kartice, otpremnice, radne naloge i slično). U Naredbi je navedeno da će oduzimanje predmeta i dokumentacije izvršiti ovlaštena služba Federalne uprave policije, da će Naredbu uručiti Zavodu, a primjerak Potvrde o privremeno oduzetim predmetima licu kod kojeg se oduzimaju predmeti. Dokumentacija koja je oduzeta od Zavoda i od dobavljača ortopedskih pomagala „Bauerfeind“ d.o.o. i „Ortosar“ d.o.o. će biti dostavljena i povjerena Općinskom sudu u Bihaću, do donošenja odluke o daljem čuvanju, povjeravanju privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije.

Prema Potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta od 20. 10. 2022. godine ovlaštena službena osoba u skladu sa Naredbom Općinskog sud u Bihaću izvršila je privremeno oduzimanje predmeta - dokumentacije vezane za ortopedska pomagala za period od 1. 1. 2016. do 30. 6. 2022. godine (ukupno izuzeto 433 registratora dokumentacije).

Budući da se oduzeta dokumentacije odnosi i na period od 1. 1. do 30. 6. 2022. godine, odnosno polovinu revidirane godine, obavljenom revizijom nije mogao biti izvršen uvid u dokumentaciju koja se odnosi i na revidiranu godinu. Odgovorna osoba dostavila je pisanu Izjavu od 10. 11. 2022. godine u kojoj je navedeno da je originalnu dokumentaciju izuzela Federalna uprava policije po nalogu Kantonalnog suda u Bihaću, dok je dio tražene dokumentacije koji se odnosi na period od 1. 7. do 31. 12. 2022. godine dostavljen. Osim toga, napominjemo da je izuzet i značajan dio dokumentacije od Odjeljenja za kontrolu, zbog čega i u dijelu revidiranja provedenih kontrola vezanih za ortopedska pomagala ovog Odjeljenja imamo određena ograničenja. Shodno tome, a zbog opisanih ograničenja, nismo u mogućnosti procijeniti funkcionisanje sistema internih kontrola za revidirani proces.

Visokodiferencirana (tercijarna) zdravstvena zaštita iskazana je u iznosu od 9.276.814 KM. U okviru ovih izdataka na tercijarnu zdravstvenu zaštitu van kantona odnosi se 4.811.208 KM, a najznačajnije usluge realizovane su po osnovu ugovora zaključenih sa: Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu (3.532.492 KM), Centar za srce BH Tuzla (551.553 KM), Univerzitetsko klinički centar Tuzla (305.854 KM), Kliničkim centrom RS Banja Luka (282.920 KM) i Sveučilišna klinička bolnica Mostar (116.968 KM).

Uslovi i postupak za upućivanje osigurane osobe na liječenje u zdravstvenu ustanovu izvan kantona regulisano je Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja²⁰ koji je donio federalni ministar zdravstva, kao i Odlukom Upravnog odbora o uslovima i načinu korištenja zdravstvene zaštite osiguranih lica Zavoda van područja Unsko-sanskog kantona i u inostranstvu. Opravdanost upućivanja osigurane osobe na liječenje u zdravstvene ustanove van kantona odlukom utvrđuje posebno imenovana Ljekarska komisija. Uvidom u uzorkovana odobrenja Ljekarske komisije za liječenje van kantona, ugovore zaključene sa zdravstvenim ustanovama i fakturisane zdravstvene usluge pružene u ustanovama van kantona nismo utvrdili nepravilnosti.

²⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 31/ 02 i 20/19

Liječenje u inostranstvu iskazano je u iznosu od 286.563 KM, a odnosi se na stvarne troškove liječenja osiguranih lica koji su nastali po osnovu hitnih slučajeva za koje su izdati obrasci za korištenje zdravstvene zaštite privremenog boravka u inostranstvu, u skladu sa Pravilnikom o uvjetima, načinu i postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite za vrijeme boravka u inostranstvu, kojeg je donio federalni ministar zdravstva.

U skladu sa odlukom Upravnog odbora,²¹ ukoliko nadležna poslovnica zdravstvenog osiguranja nije osiguranom licu izdala propisani obrazac prije odlaska u inostranstvo, a dogodi se hitni slučaj liječenja (npr. saobraćajna nesreća, srčani udar i sl.) ove zahtjeve naknadno rješava Ljekarska komisija za liječenje van kantona i inostranstvu, utvrđujući hitnost (odlukom ili mišljenjem), nakon čega nadležna poslovnica izdaje propisani obrazac po konvenciji. U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, FZZOIR je organ za vezu preko kojeg se vrši korespondencija i obavlja plaćanje ovih troškova.

Prema prezentovanoj dokumentaciji stvarni troškovi liječenja u inostranstvu knjigovodstveno su evidentirani na način da su priznati rashodi na teret obaveza u momentu plaćanja, odnosno obaveze su plaćene u 2022. godini, a odnose se na pružene usluge u periodu 2019- 2021. godine (najveći dio ovih usluga realizovan je tokom 2021. godine). **Navedeno nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda, kojima je definisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja. S obzirom na to da je evidentiranje rashoda izvršeno u trenutku plaćanja, trebalo ih je priznati na teret akumuliranog rezultata, jer nije bilo osnova da se rashodi priznaju u 2022. godini. To je imalo za posljedicu precijenjene rashode za 2022. godinu za 286.563 KM i uticalo je na finansijski rezultat za 2022. godinu (preporuka data u tački 6.1.2.3 Izvještaja).**

Izdaci za finansiranje usluga kompjuterske tomografije (CT) iskazani su u iznosu od 1.986.860 KM, a realizovane su po osnovu zaključenog Ugovora sa Kantonalnom bolnicom i u skladu su sa visinom planiranih sredstava Finansijskim planom, kao i Programom zdravstvene zaštite.

Izdaci za lijekove iskazani su u iznosu od 18.451.313 KM. Njihovu strukturu čine: troškovi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja na A Listi lijekova (17.286.381 KM), troškovi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja na B Listi lijekova (498.449 KM), troškove lijekova po osnovu odluka o nabavci koje donosi direktor (613.264 KM) i troškovi lijekova po Odluci Upravnog odbora za osiguranike oboljele od Wilsonove bolesti (53.218 KM).

Odlukom o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Federacije BiH,²² koji je donijela Vlada FBiH utvrđena je Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, kao i cijene lijekova na Federalnoj listi lijekova. Federalnu listu lijekova čine dvije liste, i to: A lista lijekova – lijekovi sa učešćem kantonalnih zavoda u cijeni lijekova od 100%, odnosno lijekovi za koje nije moguće utvrditi neposredno učešće osiguranika u nabavci i koja je obavezna za sve kantone i B lista lijekova – lijekovi sa učešćem kantonalnih zavoda u procentualnom iznosu koji je određen odlukom vlade kantona u skladu sa finansijskim mogućnostima kantona u koju nisu uključeni ampulirani lijekovi.

Odluku o Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja²³ koji se propisuju i izdaju na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona donijela je Vlada Unsko-sanskog kantona, a primjenjivala se do 30. 3. 2022. godine. Vlada Unsko-sanskog kantona je 25. 3. 2022. godine donijela novu Odluku o Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o listi lijekova od 9. 6. 2022. godine (u daljnjem tekstu: Odluka o Listi lijekova)²⁴ kojima je utvrđena Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja, obim prava osiguranika na teret sredstava Zavoda, način utvrđivanja Pozitivne liste lijekova i kontrola propisivanja i izdavanja lijekova sa Pozitivne liste lijekova. Prekoračenje troškova lijekova najvećim dijelom posljedica je primjene nove Odluke o listi lijekova i njenih izmjena i dopuna.

²¹ Odluka Upravnog odbora Zavoda od 26. 9. 2019. godine o uvjetima i načinu korištenja zdravstvene zaštite osiguranih lica Zavoda van područja Unsko-sanskog kantona i u inostranstvu.

²² Sl. novine FBiH, br. 69/20 i 106/21

²³ Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona, br.22/18, 21/19

²⁴ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.8/22, 18/22

Lijekove sa Pozitivne liste propisuju doktori opće prakse i doktori specijalisti u zdravstvenim ustanovama i evidentiraju izdate lijekove kroz softverski program Zavoda (e-recept). Odlukom o listi lijekova (član 13.) utvrđeno je da kontrolu propisivanja lijekova u domovima zdravlja vrše ovlašteni kontrolori ili posebno formirane komisije.

Obavljenom revizijom konstatovano je da su kontrolori Zavoda u 2022. godini izvršili kontrole lijekova propisanih od određenih ovlaštenih doktora u: JU Dom zdravlja Bihać (za period januar-februar i oktobar 2022. godine), JU Dom zdravlja Cazin (oktobar 2022. godine), JU Dom zdravlja Velika Kladuša (period januar-februar 2022. godine) i PZU apoteka Bpharm po prijavi osiguranika. **Shodno navedenom, kontrole propisivanja lijekova djelimično su izvršene, iako je članom 13. Odluke o Listi lijekova propisano da su kontrolori ili druga ovlaštena lica obavezni vršiti kontrolu: propisivanja lijekova od ovlaštenih doktora u domovima zdravlja, izdavanja lijekova u ugovornim apotekama, potrošnju lijekova po osiguranim licima i kontrolisati izvršavanje obaveza ugovornih apoteka, s ciljem poduzimanja odgovarajućih mjera i otklanjanja uočenih nepravilnosti.**

Ugovorima (član 10.) zaključenim sa zdravstvenim ustanovama na području Unsko-sanskog kantona propisano je da davalac usluga preuzima obavezu i dužan je da vrši kontrolu propisivanja i potrošnje lijekova na recept po vrsti i obimu. U slučaju prekoračenja planirane potrošnje lijekova ugovorne zdravstvene ustanove snose rizik za prekoračenje planirane potrošnje u sljedećem omjeru: domovi zdravlja 40%, Kantonalna bolnica Bihać i Opća bolnica Sanski Most 40% i Zavod 20%. U slučaju ostvarene uštede u odnosu na planiranu potrošnju davaocima usluga, definisano je da će se ugovornim zdravstvenim ustanovama dodijeliti premija u istom omjeru.

Zavod je sačinio pregled obračuna rizika potrošnje lijekova sa liste A i liste B lijekova za obračunski period od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine po mjestu propisivanja recepata, a ukupan iznos prekoračenja propisanih recepata je 1.530.552 KM (više realizovani lijekovi po osnovu propisanih recepata u odnosu na Plan) koji je predstavljao osnovicu kod obračuna rizika potrošnje.

Uvidom u obračun rizika utvrđeno je da je domovima zdravlja Bosanski Petrovac i Sanski Most i Općoj bolnici obračunata stimulacija (prihod), dok je ostalim domovima zdravlja i Kantonalnoj bolnici Bihać obračunata destimulacija (rashod). Također, Zavodu je obračunat rashod u iznosu od 306.110 KM. Skrećemo pažnju na to da je obračun rizika izvršen, međutim knjigovodstveno nije evidentiran.

Upravni odbor Zavoda je 27. 2. 2023. godine donio Odluku kojom se obračun sredstava za finansiranje lijekova s Liste lijekova za 2022. godinu priznaje u visini sredstava stvarne potrošnje bez primjene ugovorne odredbe obračuna rizika potrošnje lijekova za 2022. godinu, kako je utvrđeno zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama.

Obavljenom revizijom konstatovano je da kontrolori ili druga ovlaštena lica za obavljanje kontrole nisu vršili kontrole propisivanja lijekova od ovlaštenih doktora u domovima zdravlja, iako su bili obavezni u skladu s Odlukom o listi lijekova. Osim toga, obračun rizika potrošnje lijekova izdatih na recept nije primijenjen, što nije u skladu sa ugovorima zaključenim sa zdravstvenim ustanovama. Sredstva za finansiranje lijekova priznata su u visini stvarne potrošnje lijekova na recept, u skladu s Odlukom Upravnog odbora. Skrećemo pažnju da Odluka Upravnog odbora nije u skladu sa ugovorima zaključenim između Zavoda i zdravstvenih ustanova.

Preporuke:

- ***vršiti kontrolu propisivanja lijekova sa Liste lijekova u domovima zdravlja kako je utvrđeno Odlukom o listi lijekova s ciljem racionalizacije potrošnje lijekova koji se izdaju na teret sredstava Zavoda;***
- ***potrebno je da zdravstvene ustanove snose rizik prekoračenja planirane potrošnje lijekova u skladu sa ugovorima zaključenim sa zdravstvenim ustanovama.***

Kontrola izvršenja programa zdravstvene zaštite

Jedinstvenom metodologijom (tačka XXIII) utvrđeno je da je predmet kontrole u provođenju Programa zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, između ostalog, i: pridržavanje zakonskih i podzakonskih propisa, ugovornih odredbi i općih akata Zavoda, izvršavanje ugovornih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite, tačnost podataka, koji se dostavljaju Zavodu i evidentiraju u knjigovodstvenim evidencijama, kao i namjensko trošenje ugovorenih sredstava za provođenje zdravstvene zaštite. Tačkom XXIV Jedinstvene metodologije definisano je da kontrolu izvršenja zaključenih ugovora po Programu zdravstvene zaštite vrše zavodi zdravstvenih osiguranja kontrolom ugovorenih zdravstvenih usluga i programa, te da se kontrola ostvaruje pregledom materijalno-finansijske i medicinske dokumentacije, te neposrednim uvidom u rad i dokumentaciju zdravstvene ustanove, a na osnovu utvrđenog plana i programa i po nalogu direktora.

Navedene kontrole u Zavodu obavlja Odjeljenje za kontrolu, u skladu sa Pravilnikom o načinu provođenja kontrole (iz 2016. godine, izmjene i dopune iz 2020. godine) koji je bio u primjeni do aprila 2022. godine. Novi pravilnik o načinu provođenja kontrole 29. 4. 2022. godine usvojio je Upravni odbor, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, te drugim zakonima i podzakonskim propisima. Pravilnikom je definisano da kontrole koje provodi Zavod obuhvataju: izvršavanje ugovorenih obaveza zdravstvenih ustanova, kontrola zakonitog i pravovremenog ostvarivanja prava osiguranih lica Zavoda iz obaveznog zdravstvenog osiguranja kod ugovornih subjekata Zavoda, kontrolu privremene spriječenosti za rad osiguranika Zavoda, kao i tačnost podataka i činjenica o kojima ovisi ostvarivanje prava osiguranih lica iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. U skladu sa Pravilnikom o načinu provođenja kontrola, Odjeljenje za kontrolu sačinilo je Plan i program rada za 2022. godinu, koji je 7. 1. 2022. godine usvojio direktor Zavoda. Njime je planirano provođenje aktivne kontrole izvršavanja ugovorenih obaveza vezanih za pružanje zdravstvenih usluga, farmaceutskih usluga i usluga izrade i isporuke ortopedskih i drugih pomagala, osiguranih lica Zavoda i odjeljenja i poslovnica Zavoda, a obavlja se kod zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika privatne prakse koji sa Zavodom imaju zaključene ugovore o provođenju zdravstvene zaštite. Planirano je provođenje kontrole kod bolnica u Unsko-sanskom kantonu u dijelu ugovorenih usluga provođenja posebnih programa, kod domova zdravlja kontrola propisivanja lijekova na recept, kod isporučioaca ortopedskih pomagala u dijelu izvršenja ugovorenih obaveza i druge kontrole.

Kontrola se provodi neposrednim uvidom u rad i dokumentaciju pojedinih ugovornih subjekata u cilju utvrđivanja činjenica koje se odnose na ispunjavanje ugovornih obaveza. Kontrolu provode zaposlenici Zavoda koji rade na radnim mjestima stručnih saradnika za poslove kontrole - kontrolori, odnosno zaposlenici Zavoda s posebnim ovlaštenjima direktora Zavoda.

Odjeljenje za kontrolu sačinilo je Izvještaj o radu za 2022. godinu, kojeg je 13. 1. 2023. godine odobrio rukovodilac Odjeljenja za kontrolu. Tokom 2022. godine Odjeljenje za kontrolu provodilo je kontrole u skladu sa Planom i programom rada, kao i po osnovu vanrednih naloga direktora Zavoda, odnosno provedeno je 49 kontrola (sedam kontrola propisivanja lijekova i izvršavanja ugovornih obaveza u domovima zdravlja; 15 kontrola poslovnica Zavoda koje su se odnosile na postupak ostvarivanja prava na ortopedska pomagala; kontrola izvršavanja ugovornih obaveza kod Zavoda za javno zdravstvo Unsko-sanskog kantona i Lječilišta Gata ; kontrola koja se odnosila na postupak liječenja kod Kantonalne bolnice Bihać; 19 kontrola privremene spriječenosti za rad i druge kontrole).

U Izvještaju o radu za 2022. godinu koji je sačinilo Odjeljenje za kontrolu nisu konstatovana prekraćenja u dijelu propisivanja lijekova sa esencijalne liste lijekova od ovlaštenih doktora u domovima zdravlja, iako je Odlukom o Listi lijekova propisano da su kontrolori ili druga ovlaštena lica obavezni vršiti kontrolu, između ostalih, propisivanja lijekova od ovlaštenih doktora u domovima zdravlja, s ciljem poduzimanja odgovarajućih mjera i otklanjanja uočenih nepravilnosti (preporuka data u okviru izdataka za lijekove).

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 11.270.542 KM i u odnosu na plan (8.661.646 KM) više su ostvareni za 2.608.896 KM. Najvećim dijelom odnose se na: naknade plaća za bolovanja preko 42 dana (4.152.670 KM), prevoz pacijenata van kantona (2.103.418 KM), posebni programi po Odluci Upravnog odbora (1.823.876 KM), rashodi paušalne naknade koja pripada FZZOIR-u po osnovu naplaćenih prihoda po konvencijama od 10,2% (1.734.203 KM) i troškovi paušalnih naknada (845.429 KM). Više iskazani rashodi najvećim dijelom odnose se na rashode za bolovanja preko 42 dana (1.152.670 KM) i prevoz pacijenata van kantona (1.103.418 KM).

Naknade plaća za bolovanje preko 42 dana iskazane su u iznosu od 4.152.670 KM. U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad²⁵ i internim aktima Zavoda, osiguranicima u radnom odnosu obezbjeđuje se naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana u iznosu od 80% neto isplaćene plaće²⁶ na koju je plaćen doprinos i ona ne može biti veća od prosječne neto plaće ostvarene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Zavod je obavezan obvezniku vratiti isplaćenu naknadu plaće za privremenu spriječenost za rad preko 42 dana u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat, kako je propisano članom 57. Zakona o zdravstvenom osiguranju. **Provedenom revizijom uzorkovanih zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana utvrđeno je da obrada zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i isplata nije vršena u zakonski predviđenom roku od 45 dana, kako je propisano članom 57. Zakona o zdravstvenom osiguranju.**

Preporuka:

- **obradu zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i isplatu naknada vršiti u rokovima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju.**

Izdaci za prevoz pacijenata van kantona iskazani su u iznosu od 2.103.418 KM. Najznačajniju strukturu izdataka za prevoz pacijenata čine: naknada putnih troškova za prevoz sanitetom (1.947.682 KM), naknada putnih troškova osiguranicima - putni nalozi (128.736 KM) i prevoz krvnih uzoraka (26.627 KM).

Odluku o naknadi troškova prevoza osiguranim licima Zavoda u vezi korištene zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama van područja Unsko-sanskog kantona (2019. godina), i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o naknadi troškova prevoza 2020. godine (u daljnjem tekstu: Odluka o naknadi troškova prevoza) donio je Upravni odbor Zavoda. Odlukom su utvrđeni uslovi i način ostvarivanja prava na naknadu troškova prevoza osiguranim licima Zavoda u ugovornim zdravstvenim ustanovama van mjesta prebivališta osiguranog lica, a u slučajevima i pod uslovima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Visina naknade za prevoz osiguranih lica van kantona utvrđena je u visini 35% cijene litre benzina po prijeđenom kilometru (sanitetskim vozilom) i u visini od 25% cijene litre benzina po prijeđenom kilometru (putnička vozila hitne medicinske pomoći). Za istovremeni prevoz dva pacijenta jednim putničkim vozilom obračunava se naknada uvećana za 50%, za tri pacijenta uvećana za 75% i za četiri pacijenta uvećana za 100%.

Na utvrđenu visinu naknade za prevoz osiguranih lica van kantona Upravni odbor 17. 3. 2021. godine je dao saglasnost. Također, donesena je i Odluka o izmjenama i dopunama Odluke od 22. 12. 2021. godine, kojom je utvrđeno da je Kantonalna bolnica Bihać obavezna obezbijediti prevoz krvnih i drugih uzoraka na analize koje se obavljaju u kliničkim centrima FBiH. Visina naknade za prevoz krvnih uzoraka utvrđena je u visini 25% cijene litre benzina po pređenom kilometru.

Najveći dio prevoza sanitetom odnosi se na bolesti i stanja koja se finansiraju iz Fonda solidarnosti FBiH, a pružaju u kliničkim centrima u FBiH. Ovaj prevoz obezbjeđuju ugovorne zdravstvene ustanove,

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 3/17

²⁶ izuzev u slučajevima privremene spriječenosti za rad zbog bolesti i komplikacija prouzrokovanih trudnoćom i porođajem, i u slučajevima privremene spriječenosti za rad zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist drugog lica, kada se naknada plaće obračunava u visini 100% od osnovice za naknadu

odnosno domovi zdravlja sa čijeg područja je pacijent i bolnice za pacijente koji su na bolničkom liječenju i kao nastavak liječenja upućuju u zdravstvene ustanove van kantona uz uslove utvrđene Odlukom o naknadi troškova prevoza.

Uslovi za korištenje i obračun prevoza van kantona su: da opravdanost utvrđuje Ljekarska komisija Zavoda i da se obračun naknade vrši po pređenom kilometru, na osnovu ovjerenog naloga davaoca usluga i zdravstvene ustanove u koju se osigurano lice (pacijent) upućuje. Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju nismo konstatovali nepravilnosti kod obračuna troškova prevoza osiguranim licima Unsko-sanskog kantona.

S tim u vezi ističemo da postoji sudski spor domova zdravlja protiv Zavoda zbog osporavanog prevoza u ranijem periodu (detaljnije u tački 9.2 Izvještaja).

Rashodi paušalne naknade koja pripada FZZOIR-u po osnovu naplaćenih prihoda po konvencijama (10,2%) iskazana su u iznosu od 1.734.203 KM. Vlada FBiH je 9. 12. 2021. godine na prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva donijela Odluku o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2022. godinu u skladu sa članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Odlukom je utvrđeno da će se od ukupno uplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje 10,2% sredstava usmjeravati FZZOIR-u za finansiranje federalnog Fonda solidarnosti, a preostali iznos od 89,8% na pripadajuće račune kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja. Osiguranici za koje se naplaćuje paušalna naknada iz drugih zemalja, ostvaruju pravo i na liječenje iz Fonda solidarnosti FBiH. Shodno navedenoj Odluci FZZOIR pripadajući dio sredstava od naplaćenih paušalnih naknada od inozemnih nositelja osiguranja po konvencijama zadržava (10,2% naplaćenog iznosa), a preostali dio od 89,8% uplaćuje na račun Zavoda. Međutim, knjigovodstveno evidentiranje ovih naknada Zavod je evidentirao u korist potraživanja, a za cjelokupan iznos uplaćenih naknada priznao prihode. Istovremeno za iznos pripadajućih sredstava FZZOIR-a umanjena su potraživanja, a priznati su rashodi transfera za ukupan iznos od 1.734.203 KM. **Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda definisano je da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja. Navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi i prihodi po osnovu naplaćenih prihoda od konvencija precijenjeni za 1.734.203 KM, što nema uticaja na finansijski rezultat za 2022. godinu.**

Rashodi za paušalne naknade iskazani su u iznosu od 845.429 KM. Ovi rashodi predstavljaju obavezu plaćanja nadoknade za zdravstvenu zaštitu osiguranih lica koji su prijavljeni na zdravstvenu zaštitu po mjestu prebivališta u drugim državama, a na osnovu potpisanih međudržavnih sporazuma i konvencija.

Najveći dio osiguranih lica su prijavljeni penzioneri koji su ostvarili penziju na području kantona, a koji imaju prebivalište u drugim državama i koriste zdravstvenu zaštitu po propisima tih država (Hrvatska 691.202 KM, Srbija 135.129 KM, Slovenija 17.247 KM i Crna Gora 1.851 KM).

Članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda definisano je da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu računovodstvenog načela modificiranog nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju.

Uvidom u obračun obaveza za paušalne naknade dostavljenih od FZZOIR-a konstatovano je da Zavod priznaje rashode i povezane obaveze po osnovu paušalnih naknada u trenutku plaćanja. U 2022. godini iskazani su rashodi i plaćene obaveze za paušalne naknade u iznosu od 845.429 KM, koje se odnose na period 2016 - 2019. godine, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.

Osim toga, stvarni troškovi liječenja u inostranstvu u iznosu od 286.563 KM odnose se na pružene usluge u periodu 2019- 2021. godine (najveći dio ovih usluga realizovan je tokom 2021. godine), a priznati su rashodi na teret obaveza u momentu plaćanja (obaveze su plaćene u 2022. godini), što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.

Također, prihodi po osnovu paušalnih naknada, kao i rashodi (transferi) precijenjeni su za 1.734.203 KM (što se odnosi na priznavanje prihoda i rashoda za dio paušalne naknade koji pripada FZZOIR-u), bez uticaja na finansijski rezultat za 2022. godinu.

Obavljenom revizijom konstatovano je da rashodi i prihodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani ni priznati u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju u trenutku nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju, a prihodi u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi. To je za posljedicu imalo precijenjene rashode za ukupan iznos od 2.866.195 KM i prihode za iznos od 1.734.203 KM.

Osim toga, Zavod nema uspostavljenu pomoćnu evidenciju potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koja bi predstavljala osnov za knjigovodstveno evidentiranje, kao i blagovremeno i kontinuirano usaglašavanje vlastite evidencije sa FZZOIR-om na datum bilansa.

Preporuke:

- *potraživanja i obaveze, odnosno povezana razgraničenja i rashode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama u skladu s Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *uspostaviti pomoćne evidencije potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koje će predstavljati osnov za njihovo knjigovodstveno evidentiranje, te na datum bilansa izvršiti usaglašavanje potraživanja i obaveza sa evidencijama FZZOIR-a.*

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 48.613 KM i u odnosu na plan (1.034.280 KM) manje su ostvareni za 985.667 KM. Najveći dio iskazanih izdataka za nabavku stalnih sredstava se odnosi na nabavku mrežnog rutera i UPS uređaja (29.199 KM).

Prema prezentovanim podacima razlog niskog izvršenja izdataka za nabavku stalnih sredstava u odnosu na Finansijski plan, odnosno Rebalans Finansijskog plana od 4,7% najvećim dijelom je zbog toga što Planom javnih nabavki nije planirana nabavka nadogradnje zdravstvenog informacionog sistema Zavoda (362.700 KM), kao ni izgradnje, rekonstrukcije i investicionog održavanja građevina (234.000 KM), koje su planirane Finansijskim planom. Osim toga, postupak javne nabavke servera za potrebe jedinstvenog informacionog sistema Zavoda (292.500 KM) pokrenut je 17. 8. 2022. godine, koji nije okončan do kraja 2022. godine (detaljnije u tački 8. Izvještaja).

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 125.952.658 KM i rashodi i izdaci u iznosu od 117.009.243 KM. Pozitivan finansijski rezultat za 2022. godinu iskazan je u iznosu od 8.943.415 KM.

Upravni odbor je 27. 2. 2023. godine donio Odluku o usvajanju Godišnjeg obračuna Zavoda za 2022. godinu kojom je odlučeno da se utvrđeni finansijski rezultat za 2022. godinu u iznosu od 8.943.415 KM zadržava kao neraspoređeni višak prihoda.

Imajući u vidu da knjigovodstveno evidentiranje rashoda po osnovu ino osiguranja (paušalne naknade i stvarni troškovi) nije vršeno u skladu sa modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja kako to nalaže Zakon o budžetima u FBiH, Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvene politike Zavoda (detaljnije obrazloženo u tačkama: 6.1.2.2 i 6.1.2.3 Izvještaja), to je imalo za posljedicu precijenjene prihode za 1.734.203 KM i rashode za 2.866.195 KM, a uticalo je i na finansijski rezultat za 2022. godinu.

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 11.290.082 KM. **S obzirom da Zavod ni u prethodnom periodu, a ni tokom 2022. godine**

nije knjigovodstveno iskazivao rashode za stvarne troškove i paušalne naknade u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, to je imalo uticaja na ukupan finansijski rezultat na datum bilansa.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 39.975.827 KM, a čine ih: novčana sredstva (36.390.192 KM), kratkoročna potraživanja (1.105.752 KM), kratkoročni plasmani (2.346.667 KM) i kratkoročna razgraničenja (133.216 KM).

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva, iskazana su u iznosu od 36.390.192 KM, a odnose se na stanja iskazana na: transakcijskom računu kod UniCredit banke d.d Mostar - glavni račun (41.650 KM), transakcijskom računu kod ASA banke d.d. Sarajevo (17.547.512 KM), transakcijskom računu kod ASA banke d.d. Sarajevo- namjenski račun izdvojenih sredstava rezervi (18.796.160 KM), namjenski račun kod UniCredit Bank d.d. Mostar-premije (3.210 KM), namjenski račun kod UniCredit Bank d.d. Mostar-elektronske legitimacije (1.646 KM) i gotovina u glavnoj blagajni (14 KM). Depozitni račun kod UniCredit Bank d.d. Mostar na 31. 12. 2022. godine nije imao stanje.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.105.752 KM, a najznačajnija se odnose na: potraživanja po presudi od Kantonalne bolnice „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać (800.671 KM), sumnjiva i sporna potraživanja (203.045 KM), potraživanja od Centra za socijalni rad po osnovu porodiljnih naknada (46.930 KM) i potraživanja po osnovu regresnih postupaka (39.056 KM)

Potraživanje od Kantonalne bolnice Bihać odnosi se na prebijeno stanje potraživanja i obaveza iz dvije pravosnažne i izvršne sudske presude Općinskog suda u Bihaću. Potraživanja i obaveze su prebijene na osnovu Izjave o prebijanju – kompenzaciji potraživanja i obaveza u navedenom iznosu od 16. 2. 2018. godine u korist Zavoda. Skupština Unsko-sanskog kantona 25. 2. 2018. godine dala je saglasnost, da Zavod i Ustanova otpišu međusobna potraživanja zatezних kamata i troškova postupka, po pravosnažnim presudama Općinskog suda u Bihaću iz 2015. i 2016. godine u iznosu od 1.539.196 KM. Razlika između prebijenih potraživanja u iznosu od 800.671 KM, riješit će se prema potpisanoj izjavi, po osnovu presude.

Zavod je sa Kantonalnom bolnicom 10. 5. 2023. godine zaključio Sporazum o izmirenju duga na osnovu pravosnažnih presuda Općinskog suda u Bihaću iz 2015. i 2016. godine u 24 jednake mjesečne rate u iznosu od 33.361 KM. U Sporazumu je navedeno da je Kantonalna bolnica obavezna do 15. u mjesecu izvršiti uplatu rate za prethodni mjesec, ukoliko dužnik ne plati uzastopno dvije mjesečne rate sav preostali dug smatrat će se dospjelim.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 203.045 KM, najznačajnija se odnose na sumnjiva i sporna potraživanja po zapisnicima iz apoteka (145.835 KM).

Potraživanja od apoteka nastala su kao rezultat izvršene detaljne kontrole izdatih faktura i recepata za lijekove na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja u 2015. godini (kontrole izvršene u 2019. godini). Kontrolom je utvrđeno da razlika između fakturisane i stvarne vrijednosti lijekova iznosi 145.835 KM. Od ovog iznosa ostala su nenaplaćena sredstva u iznosu od 91.192 KM, od čega se dio potraživanja u iznosu od 9.966 KM odnosi na apoteku koja je u međuvremenu otišla u stečaj.

Nije prezentovan dokaz o utuženju za preostala potraživanja, već je poslata Informacija Kantonalnom tužilaštvu 8. 5. 2019. godine u kojoj je navedeno da je postojala namjera neosnovanog uvećavanja vrijednosti faktura, kao i sumnja da su dva doktora vršili popunjavanje recepata bez prisustva pacijenata, te da su takvi recepti realizovani putem osporenih faktura u ovim apotekama.

Odjeljenje za finansije je u julu 2021. godine uputilo interni dopis Odjeljenju za pravne i opće poslove u kojem je navedeno da obaveze po osnovu navedenih kontrola nisu izmirene, te je potrebno poduzeti aktivnosti za dalje postupanje. Do okončanja revizije nismo upoznati o daljim aktivnostima vezanim za ova potraživanja.

Zakonom o budžetima u FBiH (član 46.) i tačkom 10. Računovodstvenih politika Zavoda propisano je da je Zavod dužan poduzeti sve zakonom propisane radnje u cilju naplate potraživanja, te izvršiti preknjižavanja na sumnjiva i sporna potraživanja.

Obavljenom revizijom konstatovano je da za dio potraživanja evidentiranih u okviru sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od najmanje 91.192 KM nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu, odnosno nije vršeno utuživanje potraživanja nastalih po osnovu zapisnika o izvršenim kontrolama u apotekama. To nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH i tačkom 10. Računovodstvenih politika Zavoda.

Preporuka:

- **poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH i tačkom 10. Računovodstvenih politika Zavoda.**

Potraživanja po osnovu regresnih postupaka iskazana su u iznosu od 39.056 KM, a odnose se na zahtjeve po osnovu naknade štete zbog protupravne upotrebe motornog vozila od osiguravajućih društava: Camelija d.d. osiguranje Bihać (27.209 KM), Central osiguranje (4.450 KM), Croatia osiguranje d.d. (4.395 KM) i Sarajevo osiguranje d.d. (3.002 KM).

Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu Zavod je evidentirao potraživanja po osnovu regresnih postupaka u iznosu od 39.056 KM (zadužena potraživanja po osnovu regresnih postupaka, za isti iznos odobreni razgraničeni prihodi od regresnih postupaka).

6.2.1.3 Kratkoročni plasmani

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 2.346.667 KM, a odnose se na odobrene pozajmice: Kantonalnoj bolnici Bihać (1.800.000 KM), Općoj bolnici Sanski Most (150.000 KM), ZU Dom zdravlja Bihać (250.000 KM) i ZU Dom zdravlja Bosanska Krupa (146.667 KM).

Na osnovu odluka Upravnog odbora kojima su odobrene kratkoročne pozajmice Zavod je sa navedenim zdravstvenim ustanovama zaključio ugovore o kratkoročnoj pozajmici. Ugovori su zaključeni na period od 12 mjeseci od dana doznačavanja sredstava sa ugovorenom kamatnom stopom od 0,001% na godišnjem nivou.

6.2.1.4 Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 133.216 KM odnose se na razgraničene rashode po tužbi preduzeća Bauerfeind d.o.o. za nepriznate fakture u iznosu od 133.216 KM za isporučena ortopedska pomagala osiguranim licima, u periodu od 6. 2. do 14. 5. 2020. godine. Zavod je u odgovoru na tužbu naveo da se sporni iznos faktura odnosi na period kada ovo preduzeće sa Zavodom nije imalo potpisan ugovor zbog čega nije ni postojao pravni osnov za prihvatanje faktura.

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 1.391.713 KM (nabavne vrijednosti od 3.765.778 KM, otpisane vrijednosti od 2.374.065 KM), od čega se na vrijednost zgrada odnosi 1.099.705 KM, stanova 151.530 KM i opreme 140.478 KM. Izvori stalnih sredstava iskazani u iznosu od 1.319.518 KM, što ukazuje da nije izvršeno usaglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava za iznos od 72.195 KM. Neslaganje je iskazano i na početnom stanju 2022. godine, što ukazuje da potiče iz ranijeg perioda.

Povećanje vrijednosti stalnih sredstava u 2022. godini izvršeno je za iznos od 48.613 KM, a odnosi se na rekonstrukciju Zgrade u Bosanskom Petrovcu (5.613 KM), nabavku uredske opreme (37.890 KM)

i nabavku kancelarijskog namještaja (5.110 KM), koliko su iskazani i izdaci za nabavku stalnih sredstava. Smanjenje je izvršeno u iznosu od 78.601 KM po osnovu obračunate amortizacije.

Zavod u svojim poslovnim knjigama vodi poslovne prostore u Bihaću gdje je smještena centrala Zavoda (ul. V. Korpusa, br. 10), kao i poslovne prostore u Bihaću, Bosanskoj Krupi, Bosanskom Petrovcu, Bužimu, Cazinu, Ključu, Sanskom Mostu i Velikoj Kladaši gdje su smještene poslovнице Zavoda, čija je ukupna neto sadašnja vrijednost 1.099.705 KM.

Prema prezentovanoj dokumentaciji Odjeljenja za pravne i opće poslove konstatovano je da se poslovni prostor u kojem je smještena centrala Zavoda (sadašnja vrijednost od 373.058 KM) nalazi u sklopu nebodera H-5 na adresi Ulica V. korpusa br. 10, Bihać. Zavodu je dato pravo raspolaganja ovim prostorom na osnovu Ugovora o prenosu prava trajnog korištenja i raspolaganja bez naknade, a ZK vlasništvo rješavat će se u postupku uplanjenja svih objekata koji su u sklopu nebodera. U zemljišno knjižnom izvratku u vlasnički list B upisana je Skupština opštine Bihać, a zemljište je upisano u listu A nekretnina kao državna svojina. Osim toga, za poslovne prostore u kojima su smještene poslovнице Zavoda utvrđeno je sljedeće: za dva poslovna prostora (Bosanska Krupa, Sanski Most) utvrđeno je vlasništvo Zavoda, za poslovni prostor u Bihaću riješeno je pravo vlasništva i to ½ vlasništvo Zavoda i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje. Poslovni prostor u Velikoj Kladaši je u postupku upisa u vlasništvo Zavoda na osnovu Ugovora o kupoprodaji koji je 10. 1. 2023. godine uz Dopis za upis vlasništva poslat Zemljišno knjižnom uredu u Velikoj Kladaši. Međutim, za četiri poslovna prostora (Cazin, Bužim, Bosanski Petrovac, Ključ) sadašnje vrijednosti od 278.595 KM zemljišno knjižno vlasništvo nije riješeno, jer je u pitanju etažna svojina ili postupak uplanjenja.

U knjigovodstvu Zavoda vode se tri stana koje nisu otkupili nosioci stanarskih prava. Općina Bihać u ranijem periodu dva stana je vratila Zavodu u posjed, dok je treći stan sudskim postupkom vraćen u vlasništvo Zavoda. Općina Ključ izdala je Rješenje od 23. 1. 2018. godine, na osnovu kojeg je izvršen upis vlasništva Zavoda za što je prezentovan Zemljišno knjižni izvadak od 7. 2. 2022. godine. Odlukom od 12. 3. 2023. godine imenovana je Komisija čiji je zadatak bio pregled stanova koji su u vlasništvu i za koje se vodi postupak upisa u vlasništvo Zavoda. Nakon obavljenog pregleda imenovana Komisija 23. 5. 2023. godine sačinila je Zapisnik u kojem je detaljno opisano stanje, te predložena sanacija. Zapisnik je dostavljen direktoru Zavoda s ciljem poduzimanja aktivnosti na zaštiti ove imovine.

Obavljenom revizijom konstatovano je da je Zavod poduzimao određene aktivnosti na rješavanju prava posjeda ili vlasništva na poslovnim prostorima koje koristi. Međutim, za dio poslovnih prostora ukupne sadašnje vrijednosti 651.653 KM (prostor u kojem je smještena centrala Zavoda i četiri poslovna prostora u kojima su smještene poslovнице Zavoda) upis prava vlasništva ili posjeda, kao i etažiranje ili uplanjenje nisu okončani. Osim toga, nije izvršeno usaglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava.

Preporuke:

- **osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama Zavoda;**
- **izvršiti usaglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava, kako je propisano odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

U skladu sa članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i članom 8. Računovodstvenih politika Zavoda vanbudžetski fondovi vrše revalorizaciju stalnih sredstava. Knjigovodstveni iznos materijalnih sredstava obavezno se koriguje ako je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava. Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.

Konstatovali smo da Zavod nije izvršio revalorizaciju stalnih sredstava u 2022. godini, iako je inflacija na godišnjem nivou za 2022. godinu bila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama, a za posljedicu je imalo da su sredstva i izvori sredstava podcijenjeni za iznos od 242.158 KM.

Preporuka:

- **revalorizaciju za 2022. godinu izvršiti u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 9.860.876 KM, a odnose se na: kratkoročne tekuće obaveze (9.279.739 KM), kratkoročna razgraničenja (320.801 KM), finansijske i obračunske odnose s drugim povezanim jedinicama (259.197 KM) i obaveze prema zaposlenima (1.139 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze iskazane su u iznosu od 9.279.739 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima (9.273.518 KM) i obaveze prema ljekarskim komisijama i Upravnom odboru (6.221 KM).

Najznačajniji iznos obaveza prema dobavljačima odnosi se na: obaveze prema zdravstvenim ustanovama po osnovu zaključenih ugovora (4.326.332 KM), obaveze prema ugovornim apotekama za finansiranje lijekova i usluga izdavanja lijekova sa Liste lijekova (1.759.285 KM), obaveze prema zdravstvenim ustanovama van kantona (1.188.374 KM), obaveze prema preduzećima za refundiranje bolovanja (919.676 KM), obaveze za fakturisana izdata pomagala (410.676 KM), obaveze prema zdravstvenim ustanovama za prevoz sanitetom (390.779 KM), te obaveze prema ostalim dobavljačima za fakturisane troškove i usluge (111.054 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 320.801 KM, a najvećim dijelom odnose se na: razgraničenja po osnovu potraživanja od apoteka o provedenoj kontroli izdatih faktura u 2016. godini (145.835 KM), razgraničene prihode po osnovu regresnih postupaka (39.056 KM), razgraničene rashode po tužbi preduzeća Bauerfeind d.o.o. za nepriznate fakture za isporučena ortopedska pomagala osiguranim licima (133.216 KM).

6.2.4 Izvori sredstava

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12. 2022. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 31.506.664 KM, od čega se na izvore stalnih sredstava odnosi 1.319.518 KM, izvore sredstava rezervi 18.897.064 KM i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 11.290.082 KM (od čega se na tekuću godinu odnosi 8.943.415 KM).

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Odlukom o provođenju redovnog popisa imovine i obaveza naložen je popis sa stanjem na 31. 12. 2022. godine. Rješenjem o imenovanju predsjednika i članova komisija za provođenje redovnog godišnjeg popisa za 2022. godinu imenovane su: Centralna popisna komisija, Komisija za popis stalnih sredstava i sitnog inventara i Komisija za popis potraživanja, obaveza i novčanih sredstava. Uputstvom o radu popisnih komisija utvrđeno je da popisne komisije pojedinačne izvještaje o popisu zajedno sa popisnim listama trebaju dostaviti Centralnoj popisnoj komisiji najkasnije do 8. 2. 2023. godine, a Centralna popisna komisija dostavlja direktoru konačan izvještaj najkasnije do 13. 2. 2023. godine.

Centralna popisna komisija je u februaru 2023. godine sačinila Izvještaj o izvršenom popisu imovine i obaveza na 31. 12. 2022. godine, koji je Upravni odbor usvojio Odlukom od 27. 2. 2023. godine. U Izvještaju Centralne popisne komisije navedeno je da se prema prijedlogu IT sektora iz upotrebe izbacuje oprema nabavne i otpisane vrijednosti od 35.459 KM, zbog neupotrebljivosti i dotrajalosti. Odlukom Upravnog odbora zadužena je Komisija za rashodovanje opreme i sitnog inventara

(imenovana 16. 12. 2022. godine) da u skladu sa usvojenim Izvještajem Centralne popisne komisije provede postupak rashodovanja i uništenja opreme koja je predložena za otpis. Komisija je obavezna dostaviti izvještaj o postupku uništenja otpisane opreme u sklopu kojeg dostavlja i potvrdu od angažovanog preduzeća o preuzimanju opreme koja je predmet uništenja.

Izvještaj o postupku uništenja otpisane opreme dostavljen je Službi računovodstva zbog knjigovodstvenog evidentiranja rezultata popisa. U prilogu ovog Izvještaja dostavljen je Zapisnik o primopredaji računarske opreme i kancelarijskog materijala od 23. 1. 2023. godine u kojem je navedeno da je poklonjena rashodovana oprema, kancelarijski namještaj i sitan inventar koji nije u upotrebi Mjesnoj zajednici Donje Prekounje.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (član 23.) propisano je da su pravna lica dužna prije sastavljanja finansijskih izvještaja usaglasiti međusobna potraživanja i obaveze (konfirmacija salda). Povjerilac je dužan da, prije sastavljanja finansijskih izvještaja, dostavi dužniku spisak nenaplaćenih računa i potraživanja po drugim osnovama.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da putem Izvoda otvorenih stavki nije izvršeno usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza, sa kupcima i dobavljačima. Naime, nije prezentovano da je izvršen popis obaveza prema dobavljačima i da je sačinjena popisna lista obaveza po neplaćenim računima za svakog dobavljača pojedinačno. U Izvještaju Centralne popisne komisije i Izvještaju o popisu obaveza navode se obaveze po grupama dobavljača (sintetički nazivi grupe konta iz knjigovodstvene evidencije, npr. dobavljači materijalnih dobara, farmaceutskih usluga, usluga prevoza i slično), a ne nazivi dobavljača pojedinačno, što upućuje na to da su obaveze samo preuzete iz knjigovodstvenih evidencija i da su popisane u zbirnim iznosima, zbog čega ih nismo u mogućnosti potvrditi izvodima otvorenih stavki.

Prema prezentovanom izvodu otvorenih stavki od FZZOIR-a, stanje potraživanja Zavoda po osnovu paušalnih naknada iznosi 2.918.778 KM, a stanje obaveza od -829 KM. Kada su u pitanju stvarni troškovi prema evidencijama FZZOIR-a stanje obaveza po osnovu stvarnih troškova iznosi 37.905 KM, a stanje potraživanja po osnovu stvarnih troškova iznosi 1.484.643 KM.

Zavod nije izvršio popis potraživanja i obaveza po osnovu Međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, niti je izvršeno usaglašavanje stanja koja se odnose na paušalne naknade i stvarne troškove i obaveze po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom, niti je u svojim poslovnim knjigama evidentirao potraživanja i razgraničenja, kao ni rashode i sa njima povezane obaveze proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo procijeniti.

Zavod nije izvršio popis potraživanja i obaveza, niti je konstatovano neusaglašeno stanje potraživanja i obaveza po osnovu paušalnih i stvarnih naknada sa FZZOIR-om. Osim toga, nije izvršen popis obaveza po neplaćenim računima i po pojedinačnom dobavljaču, već u zbirnim iznosima i po grupama dobavljača. To upućuje da popis potraživanja i obaveza, kao ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja i obaveza nije izvršeno u skladu sa članom 23. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***izvršiti usaglašavanje potraživanja i obaveza prije sastavljanja finansijskih izvještaja, te godišnjim popisom utvrditi njihovo stvarno stanje i usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.***

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 125.913.877 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 116.536.904 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom u iznosu od 9.376.973 KM. Izvještaj je sačinjen u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, na 31. 12. 2022. godine, iskazana su neizmirena potraživanja Zavoda od kantonalnih ministarstava iz ranijeg perioda u ukupnom iznosu od 4.921.717 KM i odnose se na potraživanja od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike (2.409.789 KM), Ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida (2.407.958 KM) i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (1.065.821 KM), što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.1.1 Izvještaja.

8. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Zavoda donio je 23. 2. 2022. godine Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2022. godinu, a tokom godine donesene su i četiri izmjene i dopune Plana nabavki kojima su dodata tri postupka procijenjene vrijednosti 15.500 KM i izvršeno šest izmjena procijenjenih vrijednosti za pojedine postupke. Planom javnih nabavki i njegovim izmjenama planirano je 57 postupaka ukupne vrijednosti od 73.746.880 KM²⁷ i to: jedan otvoreni postupak u vrijednosti od 292.500 KM, sedam konkurentskih zahtjeva ukupne vrijednosti od 108.107 KM, 33 direktna sporazuma ukupne vrijednosti od 122.443 KM, četiri pregovaračka postupka bez objave obavještenja ukupne vrijednosti od 454.603 KM i 12 postupaka definisanih članom 8. Zakona o javnim nabavkama (Aneks II dio B) ukupne vrijednosti od 72.768.590 KM od čega se šest postupaka odnosi na ugovaranje usluga zdravstvene zaštite u iznosu od 72.744.956 KM,²⁸ a preostalih šest odnosi se na ostale usluge u iznosu od 23.634 KM.

Zakonom o budžetima u FBiH (član 20. stav 4) propisano je da plan nabavke stalnih sredstava mora biti usklađen sa Finansijskim planom, a tačkom 1. Računovodstvenih politika Zavoda da se nabavka stalnih sredstava obavezno vrši u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i usvojenim planom nabavke stalnih sredstava u okviru pozicija utvrđenih finansijskim planom.

Obavljenom revizijom konstatovano je da Plan javnih nabavki nije usklađen s Finansijskim planom (Rebalansom Finansijskog plana) u dijelu nabavke stalnih sredstava. Naime, Finansijskim planom su predviđene nabavke: nadogradnje zdravstvenog informacionog sistema Zavoda u iznosu od 362.700 KM i izgradnje, rekonstrukcije i investicionog održavanja građevina u iznosu od 234.000 KM, koje nisu predviđene Planom javnih nabavki. To nije u skladu sa članom 20. Zakona o budžetima u FBiH.

Prema Izvještaju o ukupnom broju i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora/okvirnih sporazuma u 2022. godini, zaključeno je 80 ugovora/okvirnih sporazuma za robe i usluge ukupne vrijednosti 616.199 KM (tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja u vrijednosti od 451.203 KM, 71 direktni sporazum u vrijednosti od 82.919 KM i šest konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 82.076 KM).

Izvršen je uvid u procedure nabavke za 18 postupaka nabavki roba i usluga ukupne vrijednosti u iznosu od 526.375 KM (tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja ukupne vrijednosti 408.873 KM - od čega je jedan postupak pokrenut u 2022. godini, a okončan u januaru 2023. godine, pet konkurentskih zahtjeva ukupne vrijednosti 75.308 KM i 10 direktnih sporazuma ukupne vrijednosti 42.194 KM). Na osnovu izvršenog uvida u najznačajnije uzorkovane postupke konstatovano je sljedeće:

- nabavka mrežnog rutera provedena je putem konkurentskog zahtjeva a postupak je pokrenut 1. 6. 2022. godine. Procijenjena vrijednost postupka iznosila je 21.000 KM. Tenderska dokumentacija bila je dostupna na portalu javnih nabavki i preuzelo ju je 17 zainteresiranih ponuđača. Ponudu je dostavio samo jedan ponuđač („Infosys“ d.o.o. Bosanska Krupa) sa kojim je 25. 7. 2022. godine zaključen ugovor u vrijednosti od 24.437 KM. Potpisani ugovor u skladu

²⁷ Iskazane vrijednosti javnih nabavki roba i usluga su sa uključenim PDV-om

²⁸ Iskazane vrijednosti planiranih i ugovorenih usluga zdravstvene zaštite su bez uključenog PDV-a

je sa ponudom dobavljača, a dostavljena je faktura od 15. 8. 2022. godine u skladu sa zaključenim ugovorom;

- nabavka usluga održavanja informacionog sistema e-recept, eOsa i eLegitimacija provedena putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. Procijenjena vrijednost postupka iznosila je 105.600 KM. Predmetni postupak pokrenut je 23. 11. 2022. godine po osnovu člana 21. stav (c) Zakona o javnim nabavkama kojim je utvrđeno da se iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču. Na internet stranici ugovornog organa objavljena informacija o predmetnom postupku, a poziv za dostavu ponude upućen je samo jednom dobavljaču („Medit“ d.o.o. Sarajevo) sa kojim je 30. 12. 2022. godine zaključen ugovor u vrijednosti od 123.552 KM i koji je dostavio odgovarajuću autorizaciju kojom se za teritorij BiH dokazuje ekskluzivnost prava na softver koji je predmet nabavke;
- nabavka usluga održavanja poslovnog informacionog sistema provedena je putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. Procijenjena vrijednost postupka iznosila je 25.000 KM. Predmetni postupak pokrenut je 11. 8. 2022. godine po osnovu člana 21. stav c) Zakona o javnim nabavkama kojim je utvrđeno kako se iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču. Na internet stranici ugovornog organa objavljena informacija o predmetnom postupku a poziv za dostavu ponude upućen je samo jednom dobavljaču („Infosys“ d.o.o. Bosanska Krupa) sa kojim je 6. 9. 2022. godine zaključen ugovor u vrijednosti od 28.810 KM. Uvidom u dostavljene fakture nisu utvrđena odstupanja u odnosu na obrazac cijene ponude i ugovor;
- nabavka usluga održavanja zdravstvenog informacionog sistema provedena je putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja a postupak je podijeljen na tri lot-a. Procijenjena vrijednost cjelokupnog postupka iznosila je 247.950 KM (Lot 1 – Održavanje AIS i BIS informacionog sistema, procijenjena vrijednost 156.710 KM; Lot 2 – Održavanje laboratorijskog informacionog sistema LIS, procijenjena vrijednost 55.960 KM; Lot 3 – Održavanje PACS sistema za potrebe zavoda, procijenjena vrijednost 35.280 KM). Predmetni postupak pokrenut je 1. 12. 2022. godine po osnovu člana 21. stav (c) Zakona o javnim nabavkama kojim je utvrđeno kako se iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču. Na internet stranici ugovornog organa objavljena je informacija o predmetnom postupku, a poziv za dostavu ponude upućen je samo jednom dobavljaču po predmetnom lot-u sa kojima su u januaru 2023. godine zaključeni ugovori (Lot 1 - „Medit“ d.o.o. Sarajevo, Lot 2 - „Wizard Health“ d.o.o. Mostar i Lot 3 - „Berg“ d.o.o. Sarajevo), u vrijednosti od 256.511 KM. Navedeni dobavljači dostavili su odgovarajuću autorizaciju kojom se za teritorij BiH dokazuje ekskluzivnost prava na softver koji je predmet nabavke.

Osim navedenih, otvoreni postupak za nabavku servera i pripadajuće opreme (procijenjene vrijednosti 250.000 KM) pokrenut je 17. 8. 2022. godine. U septembru 2022. godine izvršeno je otvaranje ponuda pri čemu je sačinjen zapisnik i dostavljen ponuđačima. Odluku o otkazivanju predmetnog postupka Zavod je donio 19. 1. 2023. godine, a kao razloge otkazivanja postupka navodi kako zbog bolesti odgovorne osobe (direktora) nitko nije mogao potpisivati akte sve do 18. 12. 2022. godine, kada je imenovana v.d. direktorica. Također u obrazloženju je navedeno kako trenutne prostorije za server salu nisu adekvatne za prijem nove opreme i servera koji su bili predmet postupka te da je Zavod planirao javnu nabavku adaptacije i uređenja server sobe provesti u isto vrijeme kad i predmetni postupak. Na navedenu Odluku o otkazivanju postupka jedan od ponuđača predmetnog postupka izjavio je žalbu Uredu za razmatranje Žalbi koji je Rješenjem iz marta 2023. godine usvojio navedenu žalbu, poništio Odluku o otkazivanju postupka i vratio predmetni postupak ugovornom organu na ponovni postupak. Prema prezentovanoj dokumentaciji postupak nabavke još nije okončan.

Nabavka ugovaranja usluga zdravstvene zaštite planirana je Planom nabavki u iznosu od 72.744.956 KM, a provedena je putem postupka definisanog članom 8. Zakona o javnim nabavkama (Aneks II dio B).

Ugovaranje usluga primarnog, sekundarnog i djela tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite na području Unsko-sanskog kantona planirana je u iznosu od 67.400.866 KM. Javni poziv za nabavku zdravstvenih usluga primarnog i sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite na području Unsko-sanskog kantona objavljen je 9. 3. 2022. godine. Nakon provedene procedure, a na osnovu Odluke o izboru ponuđača po navedenom javnom pozivu i Programu zdravstvene zaštite za 2022. godinu, zaključeni su ugovori sa osam domova zdravlja (30.285.910 KM), Općom bolnicom Sanski Most (2.990.210 KM), Lječilištem Gata (1.715.716 KM), Zavodom za javno zdravstvo Unsko-sanskog kantona (865.557 KM) i Kantonalnom bolnicom „Dr. Irfan Ljubijankić“ (31.490.027 KM) u ukupnom iznosu od 67.334.420 KM. Pored navedenog, po istom Javnom pozivu, sa Domom zdravlja Bihać i Cazin ugovorena je stomatološko specijalistička zdravstvena zaštita u ukupnom iznosu od 285.918 KM za izradu zubno-protetskih pomagala koja će se fakturirati u skladu sa važećom Odlukom o obimu prava na korištenje ortopedskih, zubno-protetskih i drugih pomagala koja se izdaju na teret sredstava Zavoda.

Ugovaranje usluga tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama van područja Unsko-sanskog kantona planirana je u iznosu od 4.974.329 KM. Javni poziv za dostavu ponuda za realizaciju Programa tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama van područja kantona za 2022. godinu objavljen je 11. 3. 2022. godine. Nakon provedene procedure, a na osnovu Odluke o izboru ponuđača po navedenom javnom pozivu, zaključeni su ugovori sa šest zdravstvenih ustanova na području FBiH za obavljanje poslova tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite. Ugovorima je definisano da će se fakturisanje vršiti po jedinici pružene usluge, a u najvećem djelu ugovorena cijena pruženih usluga je u skladu sa Tarifnikom zdravstvenih usluga.

Za ugovaranje ostalih usluga zdravstvene zaštite (Usluge fizikalne medicine i rehabilitacije van kantona, stomatološko-specijalističke usluge iz djela oralne hirurgije i stomatološke usluge za osobe s posebnim potrebama) planiranih u iznosu od 305.411 KM objavljeni su javni pozivi i u skladu sa provedenom procedurom zaključeni ugovori o pružanju usluga.

Konstatovano je da Plan javnih nabavki nije usklađen s Finansijskim planom (Rebalansom Finansijskog plana) u dijelu nabavke stalnih sredstava, jer su Finansijskim planom predviđena nabavke u ukupnom iznosu od 596.700 KM, koje nisu predviđene Planom javnih nabavki. To nije u skladu s članom 20. stav (4) Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- **Plan javnih nabavki uskladiti s Finansijskim planom, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH.**

9. OSTALI NALAZI

9.1 IT revizija u procesu implementacije Jedinog informacionog sistema zdravstva na području Unsko-sanskog kantona

Informatizacija zdravstva na području USK je realizovana kroz dva projekta. Projekat Nabavka medicinske opreme za zdravstvene ustanove (KB Bihać i Opća bolnica Sanski Most i Banjsko lječilište u Gati), koji je finansiran iz sredstava „Austrian Softloan“ kredita, a koordiniralo ga je Ministarstvo zdravstva USK. U Kantonalnoj bolnici u Bihaću je implementiran elektronski karton pacijenta (BIS), a informatizirani su odjeli laboratorije (LIS), radiologije (PACS), dok su u domovima zdravlja digitalizirane radiološke službe (RIS). U okviru ovog projekta nisu informatizirane zdravstvene ustanove Opća bolnica Sanski Most i Banjsko lječilište u Gati.

U okviru drugog projekta Jačanja zdravstvene zaštite - dodatno finansiranje (HSEP-AF), koji je finansiran kreditom Svjetske banke, iz sredstava IDA, a koordiniralo ga je Federalno ministarstvo

zdravstva, informatizirane su ambulante porodične medicine: implementiran je ambulantni informacijski sistem (AIS) - elektronski karton pacijenta, te nabavljena računarska oprema domovima zdravlja i ambulantama porodične medicine i za centralnu lokaciju u Zavodu. Napominjemo da projektom nisu obuhvaćene sve ambulante porodične medicine, specijalističke ambulante, kao i laboratorije po domovima zdravlja. U potpunosti je informatiziran samo Dom zdravlja u Cazinu.

Vlada USK je odlukom iz 2015. godine dala saglasnost za prenos vlasništva na Zavod softverske aplikacije AIS/BIS i serverske i komunikacijske opreme, a zaključkom obavezala Zavod da provede postupak objedinjavanja informacionih sistema zdravstvenih ustanova u integralni zdravstveni sistem i na upravljanje i održavanje centralne softverske aplikacije nakon isteka garantnih rokova, te da osigura podrška radu (prostorija za server, komunikacijski linkovi). Istim aktom zadužen je Zavod za javno zdravstvo kantona, da izradi Program rada, razvoja i organizacije informacionog sistema na području USK, kojim će se utvrditi okvir, principi, ciljevi, pitanja vlasništva, upravljanja integrisanim zdravstvenim informacionim sistemom, izvori finansiranja, nosioci aktivnosti i rokovi za izvršenje. Nije nam prezentirano da je Zavod za javno zdravstvo navedeni Program izradio. Na zajedničkim sastancima, verbalno i neformalnim putem predstavnici Zavoda su ukazivali nadležnom Ministarstvu potrebu realizacije Zaključka Vlade iz 2015. godine u vezi sa obavezama ostalih institucija i izradom strategije, plana daljeg razvoja i upravljanja jedinstvenim zdravstvenim informacionim sistemom. Od strane nadležnog Ministarstva do danas nisu poduzeti bilo kakvi koraci niti aktivnosti u tom smislu.

Vršilac dužnosti direktora Zavoda zdravstvenog osiguranja USK je svojom Odlukom od 27. 05. 2021. godine na nivou Zavoda formirao Komisiju za analizu stanja zdravstvenog informacionog sistema USK koja je u skladu s odlukom o imenovanju i utvrđenim zadacima izvršila uvid i analizu dostupne dokumentacije u vezi sa implementacijom, nabavkom, održavanjem i radom implementiranih sistema u zdravstvu USK, te sačinila Izvještaj o implementiranim sistemima od 08. 07. 2021. godine. Pored analize uspostavljenih informacionih sistema (obima obuhvata, uloženi sredstva, troškova održavanja, nabavke hardverske opreme, i sl.). Izvještaj sadrži mišljenje i preporuke za naredne korake od značaja za funkcionisanje informacionog sistema i njegov dalji razvoj na području USK.

Upravni odbor Zavoda je na svojoj sjednici održanoj 18. 10. 2021. razmatrao i primio k znanju Informaciju o stanju, mogućnostima i potrebama jedinstvenog zdravstvenog informacionog sistema, sa konstatovanim stanjem i predloženim mjerama radi daljeg razvoja i unapređenja funkcionisanja.

Povezivanjem svih informacionih sistema (AIS/BIS, LIS, PACS i RIS) ostvareni su preduvjeti za korištenje elektronske uputnice (e-uputnice) i elektronsko naručivanje (e-naručivanje) pacijenata. Zavod je nastavio provoditi informatizaciju zdravstva USK a od autora prethodno navedenih informacionih sistema BIS/AIS-a, nabavljena su softverska rješenja elektronski recept za podršku procesu kontrole potrošnje lijekova sa esencijalne liste (e-recept) i za elektronsku zdravstvenu iskaznicu (e-legitimacija), te oprema za štampanje elektronskih zdravstvenih iskaznica za cca 200.000 osiguranih lica.

Prema navodima odgovornih u Zavodu, izvršena je potpuna implementacija jedinstvenog zdravstvenog informacionog sistema u skladu s raspoloživim i nabavljenim softverskim programima i alatima. Sistem je u drugoj polovini 2022. godine i početkom 2023. godine implementiran u svim (javnim) zdravstvenim ustanovama u USK-u, izuzev Zavoda za javno zdravstvo koji nije iskazao potrebu za istim, niti je od početka bio uključen u proces implementacije. Navedena implementacija podrazumijeva korištenje sistema u svim zdravstvenim ustanovama primarnog i sekundarnog nivoa na području Kantona, na nivou svih organizacionih jedinica zdravstvenih ustanova. Navedeno je omogućeno nabavkom nedostajućeg broja licenci. Također, nabavkom licenci u sistem je uključena i Opća bolnica Sanski Most i ZU Lječilište Gata Bihać, a koje su bile izostavljene iz sistema, odnosno nisu bile obuhvaćene prvobitnim projektom. Implementacijom navedenih informacionih sistema i njihovim povezivanjem u integralni zdravstveni informacijski sistem primjenom automatskih kontrola u procesu propisivanja i izdavanja liječničkog recepta, kontrolom da je ovlašteniji ljekar propisao adekvatnu količinu odgovarajućeg lijeka za uspostavljenu dijagnozu, kao i da je lijek preuzeo pacijent, ostvareni su preduvjeti za poboljšanja preventivnih kontrola. Dalja nadogradnja zdravstvenog informacionog

sistema novim funkcionalnostima ovisi o kantonalnim zdravstvenim politikama i finansijskim mogućnostima.

Važno je napomenuti da sistemi e-pomagala i e-bolovanje nisu implementirani. Za nabavku i implementaciju navedenih softverskih rješenja nije donesena odluka nadležnih organa, niti su zdravstvene ustanove značajnije inicirale uvođenje tog segmenta informacionog sistema. Za implementaciju navedenih softverskih rješenja postoji poslovni interes Zavoda, budući da se navedenim alatima može postići efikasniji nadzor, kontrola i upravljanje korištenjem ovih prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (ortopedska pomagala i pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad).

Zavod ne posjeduje Akcijski plan za implementaciju preostalih zdravstvenih sistema, a iz razloga što Zavod za javno zdravstvo i nadležno Ministarstvo zdravstva nisu donijeli program rada i razvoja informacionog sistema na području USK-a, niti su do sada pokretali bilo kakve aktivnosti u tom smislu. Navedeno svakako otežava poziciju Zavoda, iz razloga što je zaključkom Vlade zadužen za objedinjavanje sistema i obezbjeđenje potrebnih sredstava za njegovo održavanje, a istovremeno nisu definisane jasne obaveze i prava svih subjekata obuhvaćenih ovim sistemom.

Preporuka je da Zavod aktivno radi na pokretanju inicijative za izradu plana rada i razvoja informacionih sistema na području USK-a. To uključuje saradnju sa Zavodom za javno zdravstvo i nadležnim Ministarstvom zdravstva kako bi se osigurala podrška i sudjelovanje u procesu izrade plana. Nakon izrade plana razvoja, preporučuje se Zavodu da izradi akcijske planove za svaki preostali informacioni sistem koji treba biti implementiran. Akcijski planovi trebaju sadržavati detaljne korake, zadatke, odgovorne osobe, resurse i rokove za implementaciju svakog pojedinog informacionog sistema. Na principu racionalnosti potrebno je nastaviti informatizaciju zdravstvenih institucija i povezivanje u jedinstveni informacioni sistem zdravstva.

Zavod je krajem 2021. godine od zdravstvenih ustanova na području USK, kod kojih je implementiran jedinstveni zdravstveni informacioni sistem, zatražio i prikupio podatke o raspoloživom broju pojedinačnih licenci za korisnike, načinu njihovog korištenja, kao i podatke o broju nedostajućih licenci u svrhu uspostavljanja pristupa jedinstvenom zdravstvenom informacionom sistemu u okviru svih službi i organizacionih jedinica zdravstvenih ustanova, kako bi se stvorile pretpostavke da se procesi rada u ugovornim zdravstvenim ustanovama u potpunosti realiziraju kroz jedinstveni zdravstveni informacioni sistem. Kroz međusobnu komunikaciju i razmjenu informacija sa zdravstvenim ustanovama utvrđeno je da najveći broj ustanova posjeduje nedovoljan broj licenci za funkcionisanje sistema u potpunosti na nivou ustanove. Navedene aktivnosti su podržane i od strane Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike i Vlade USK, te su domovi zdravlja i bolnice na području USK u drugoj polovini 2022. godine i početkom 2023. godine samostalnim nabavkama upotpunile nedostajući broj potrebnih pojedinačnih licenci po korisniku. Troškove njihovog održavanja nakon proteka inicijalnih 12 mjeseci će snositi Zavod USK u okviru utvrđene obaveze održavanja cjelokupnog jedinstvenog zdravstvenog informacionog sistema u USK.

Softverska rješenja informacionih sistema povezanih u jedinstveni informacioni sistem zaštićena su autorskim pravima, a kupljene su trajne korisničke licence. Za njihovo održavanje Zavod je upućen i ograničen na softverske firme koje ovlašćuje vlasnik autorskih prava. Zavod plaća za održavanje 1016 licenci za korisnike u zdravstvenim ustanovama. Prema navodima odgovornih u Zavodu sve raspoložive licence su bile u funkciji i upotrebi, obzirom da je ukupni broj licenci u ovom periodu bio nedovoljan u odnosu na broj zdravstvenih radnika. Praćenje aktivnosti i korištenja licenci vrši se kontinuirano kroz sam sistem, putem kojeg se i dodjeljuju ovlaštenja i prava korištenja. Ured za reviziju je dao preporuku Zavodu da se uspostavi proces kontrole i racionalizacije korištenja licenci, što je Zavod i učinio.

Zavod nije uspostavio detaljne procedure za upravljanje eksternalizacijama, korisničkim zahtjevima, pravima pristupa i sigurnosnim kopijama (Backup i Disaster recovery). Ova praksa može predstavljati sigurnosni rizik i nedostatak transparentnosti u upravljanju informacionim resursima. Uspostavljanje ovih procedura pružit će Zavodu jasne smjernice za upravljanje ključnim aspektima informacionih sistema.

Preporučujemo Zavodu da uspostavi detaljne procedure za upravljanje eksternalizacijama, korisničkim zahtjevima, pravima pristupa i sigurnosnim kopijama. Ova mjera će osigurati transparentnost, sigurnost, i učinkovito upravljanje informacionim resursima, smanjiti sigurnosne rizike i osigurati dosljednost u postupanju.

Odjeljenje za nabavke i IT je u više navrata ukazivalo na potrebu adekvatnog opremanja prostora server sale, omogućavanja stabilnog napona električne energije, te zamjene serverskih i jedinica za pohranu podataka zbog dotrajalosti opreme. S tim u vezi, krajem 2022. godine je pokrenut postupak nabavke novih servera sa kapacitetima za pohranu podataka, i taj postupak je još u toku.

Zavod nema usvojen godišnji plan edukacije IT uposlenika niti praćenje realizacije plana edukacije. Uspostavljanje plana edukacije omogućit će Zavodu da identificira potrebe za obukom svojih IT uposlenika, odredi ključne oblasti u kojima je potrebno unaprijediti znanja i vještine, te uspostavi jasne ciljeve za obuku. Ovaj plan bi trebao biti sveobuhvatan, uzimajući u obzir specifične potrebe i zahtjeve Zavoda. Praćenje realizacije plana edukacije je jednako važno kako bi se osiguralo da se obuke sprovede u skladu sa usvojenim planom i da postižu očekivane rezultate.

Preporučujemo Zavodu da uspostavi procese usvajanja i praćenja realizacije plana edukacije uposlenika. Ova mjera će omogućiti kontinuirano usavršavanje uposlenika Zavoda kao i unapređenje usluge održavanja i zadovoljstva korisnika informacionih sistema.

Preporuke:

- ***u okviru nadležnosti Zavoda i u saradnji sa zdravstvenim ustanovama i nadležnim Ministarstvom inicirati izradu programa rada i razvoja informacionog sistema u Unsko-sanskom kantonu, te izraditi akcijski plan sa jasnim zaduženjima i rokovima, i na principu racionalnosti nastaviti informatizaciju zdravstvenih institucija i povezivanje u jedinstveni informacioni sistem zdravstva;***
- ***uspostaviti detaljne procedure za upravljanje eksternalizacijama, korisničkim zahtjevima, pravima pristupa i sigurnosnim kopijama;***
- ***usvojiti plan edukacije za zaposlenike Zavoda i uspostaviti sistem praćenja realizacije tog plana.***

9.2 Sudski sporovi

Prema prezentovanom pregledu Zavod je protiv trećih lica pokrenuo četiri tužbe ukupne vrijednosti tužbenih zahtjeva u iznosu od 8.990 KM, od kojih se jedan tužbeni zahtjev odnosi na poništenje rješenja, jedan na utvrđivanje prava vlasništva, dok su dva tužbena zahtjeva pokrenuta protiv osiguravajućih društava po osnovu regresnih postupaka.

Osim toga, protiv Zavoda je pokrenuto 35 sudskih tužbi ukupne vrijednosti od 2.046.075 KM, a čine ih dvije tužbe iz radnog odnosa, četiri tužbe po osnovu naknade štete, dvije tužbi po osnovu poništenja upravnog akta, 18 postupaka po osnovu naplate potraživanja za pružene zdravstvene usluge, osam postupaka po osnovu isplate duga i jedna tužba u vezi naknade troškova postupka.

Najznačajnija vrijednost tužbenih zahtjeva odnosi se na tužbe sedam domova zdravlja u iznosu od 923.289 KM, JZU Univerzitetski klinički centar Tuzla 562.677 KM, preduzeća Bauerfeind d.o.o. Sarajevo u iznosu od 133.216 KM, kao i dvije tužbe od JZU Univerzitetsko klinički centar Tuzla pokrenute tokom 2022. godine po osnovu duga za pružene usluge u iznosu od 104.985 KM i 77.601 KM.

Tužbe sedam domova zdravlja pokrenute su prema sačinjenom Izvještaju interne kontrole iz 2019. godine na osnovu kojeg je direktor Zavoda domovima zdravlja izrekao Mjeru (ukupne vrijednosti 883.188 KM), u skladu sa članom 16. Ugovora o pružanju usluga primarne zdravstvene zaštite za 2019. godinu. Na osnovu navedenih akata Zavod je umanjio iznos fakturisane naknade za prevoz pacijenata sanitetom van kantona u 2019. godini u ukupnom iznosu od 616.579 KM. Kontrolom je utvrđeno da su domovi zdravlja izvršili prevoz pacijenata za koje su izdata odobrenja Komisije Zavoda, ali u znatno manjem broju vožnji u odnosu na fakturisane, da je po jednoj vožnji prevezeno više pacijenata i slično. Osim toga, utvrđeno je da su domovi zdravlja neosnovano uvećavali fakture za prevoz pacijenata

sanitetskim vozilom, jer su povećavali kilometre u odnosu na stvarno pređene kilometre. Shodno tome, Kantonalno tužilaštvo pokrenulo je službenu istragu zbog osnovane sumnje na počinjenje krivičnog djela zloupotreba položaja u domovima zdravlja. Domovi zdravlja su protiv Zavoda podnijeli pojedinačne tužbene zahtjeve tokom 2020. godine zbog neplaćanja fakturisanog prevoza sanitetom za 2019. godinu, ukupne vrijednosti od 923.289 KM. Kantonalni sud u Bihaću je 31. 1. 2020. godine, po zahtjevu Kantonalnog tužilaštva, donio Naredbu kojom je naredio pretresanje službenih objekata domova zdravlja i izuzimanje dokumentacije, a direktor Zavoda je podnio prijedloge za prekid postupka do okončanja krivičnog postupka s obzirom na to da je izuzeta dokumentacija po Naredbi kantonalnog tužilaštva Unsko-sanskog kantona. Nadležni sud je odbio prijedloge, te je sudski postupak u toku.

Tužbe JZU Univerzitetsko-klinički centar Tuzla odnose se na tužbeni zahtjev koji je protiv Zavoda podnesen u 2020. godini, jer Zavod nije platio fakturisane usluge za liječenje pacijenata, po Cjenovniku UKC Tuzla, i to za zdravstvene usluge koje ne postoje u Tarifi zdravstvenih usluga FBiH, koja se nije mijenjala od 2008. godine. Zavod je dostavio odgovor na tužbu 23. 11. 2020. godine. Prema prezentovanom, tužbeni zahtjev se odnosi na ukupan iznos fakturisanih usluga u periodu 2017–2019, u okviru kojih osporavane usluge Zavoda predstavljaju samo mali dio. Također, u 2022. godini pokrenuta su dva tužbena zahtjeva JZU UKC Tuzla, zbog neplaćenih fakturisanih usluga koje su pružene u 2020. i 2021. godini osiguranicima sa područja Unsko-sanskog kantona. Prema prezentovanim podacima do okončanja revizije nije bilo drugih aktivnosti vezanih za ove tužbene zahtjeve.

Tužbe koje se vode protiv Zavoda nisu iskazane u okviru vanbilansne evidencije, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH kojim je utvrđeno da se na vanbilansnoj evidenciji evidentiraju poslovni događaji koji nemaju direktnog uticaja na sredstva i izvore sredstava, ali otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti.

Preporuka:

- *izvršiti procjenu potencijalnih obaveza po osnovu podnesenih tužbi i u skladu sa važećim propisima izvršiti evidentiranje u okviru vanbilansne evidencije.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Zavod je 26. 7. 2023. godine dostavio komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U njemu je istaknuto da je Zavod uz komentare saglasan sa dostavljenim Izvještajem o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U komentaru su data obrazloženja na nalaze vezane za: plaće i naknade troškova zaposlenih u dijelu ugovorenog povećanja plaće direktoru, kao i isplate naknada za regres, jubilarne nagrade i putne troškove; rashode zdravstvene zaštite koji se odnose na izdatke za ortopedske sprave i pomagala i izdatke za lijekove za koje je dostavljena dodatna dokumentacija; kratkoročna potraživanja, odnosno sumnjiva i sporna potraživanja; javne nabavke i sudske sporove, koje su protiv Zavoda pokrenuli domovi zdravlja.

Prihvaćen je komentar u vezi sudskih sporova koji se odnosi na dodatne informacije u vezi s aktualnim stanjem sporova, što je inkorporirano u konačan tekst izvještaja.

Djelimično je prihvaćen komentar koji se odnosi na evaluaciju Liste ortopedskih pomagala i obračun rizika lijekova izdatih na recept. Dostavljena je dokumentacija iz koje je vidljivo da je Zavod vršio evaluaciju Liste ortopedskih pomagala u 2022. godini, koju je usvojio Upravni odbor i dostavio nadležnom ministarstvu u daljnju proceduru. Međutim, nadležno ministarstvo Aktom od 8. 9. 2022. dostavilo je obavijest da Izmjena ove Odluke nije poslata u proceduru jer Zavod nije osigurao dodatna finansijska sredstva za njeno finansiranje, što je direktor potvrdio Izjavom o fiskalnoj procjeni. Međutim, obrazloženje koje se odnosi na obračun rizika potrošnje lijekova izdatih na recept nismo prihvatili jer se dostavljena Odluka o izmjeni Odluke, kojom je utvrđeno da će se umanje

obračunatog rizika iz 2022. godine izvršiti u mjesečnim anuitetima zaključno sa 31. 12. 2023., primjenjuje od maja 2023. godine, a 2023. nije bila predmet revizije.

Za ostala obrazloženja nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u obrazloženju vezanom za ugovoreno povećanje plaće direktoru od 20% navedeno je da je ovo povećanje utvrđeno Pravilnikom o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima radnika Zavoda. Iako je Pravilnikom utvrđeno uvećanje osnovne plaće direktoru u iznosu od 20%, skrećemo pažnju da za to nije pribavljena saglasnost Vlade Unsko-sanskog kantona, a što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama članova organa upravljanja, rukovođenja i drugih organa kantonalnih javnih preduzeća, ustanova čiji je osnivač Unsko-sanski kanton i institucija Unsko-sanskog kantona;
- u obrazloženju za naknade za regres, jubilarne nagrade i putne troškove navedeno je da njihova osnovanost proizlazi iz Pravilnika o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima radnika Zavoda, i da je Zavod uredno uplatio pripadajuće poreze i doprinose na oporezivi dio. U vezi navedenog skrenuta je pažnja na ove naknade s aspekta primjerenosti, imajući u vidu da se Zavod finansira najvećim dijelom iz uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje, a da su ove naknade isplaćene iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi, što smatramo da nije primjereno.

Također, u komentarima je navedeno da će Zavod u narednom periodu izvršiti detaljnu analizu sumnjivih i spornih potraživanja za koja nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu.

Reviziju Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona obavio je revizorski tim u sastavu: Merima Čerkez – voditeljica tima, i Ante Čović – član tima.

Voditeljica tima

Merima Čerkez, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija**

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA						OBRAZAC GIB	
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE							
		Identifikacijski broj:4263067790001		šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 84.30			
				Organizacijski broj:_____			
Nadležno ministarstvo: MINISTARSTVO ZDRAVSTVA USK-a		Operativni broj:_____		Funktionalni kod:_____			
Potrošačka jedinica-glava:ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA USK-a							
Sjedište potrošačke jedinice: BIHAĆ				Fond:_____			
				Pojedinačni obrasci: X			
				Konsolidovani obrasci:_____			

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2022 do 31.12.2022. godine

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procena t 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	115.393.485	125.952.658	113.454.827	10.559.173	109,2%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	113.163.485	123.861.886	111.476.156	10.698.401	109,5%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	0	0	0	#DIV/0!
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0	#DIV/0!
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	#DIV/0!
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	#DIV/0!
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	113.163.485	123.861.886	111.476.156	10.698.401	109,5%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	113.163.485	123.861.886	111.476.156	10.698.401	109,5%
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	#DIV/0!

10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209				0	#DIV/0!
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	0	0	0	0	#DIV/0!
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0	#DIV/0!
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	#DIV/0!
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0	#DIV/0!
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	0	0	0	0	#DIV/0!
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0	#DIV/0!
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	2.230.000	2.090.772	1.978.671	-139.228	93,8%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	30.000	21.457	34.766	-8.543	71,5%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	30.000	20.786	31.100	-9.214	69,3%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	0	671	3.666	671	#DIV/0!
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	#DIV/0!
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	#DIV/0!
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	#DIV/0!
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	#DIV/0!
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	#DIV/0!
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	2.200.000	2.069.315	1.943.905	-130.685	94,1%
27	722100	Administrativne takse	226	0	0	0	0	#DIV/0!
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	#DIV/0!
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0	#DIV/0!
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	0	0	0	0	#DIV/0!
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim	230	0	0	0	0	#DIV/0!
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	0	17.501	6.700	17.501	#DIV/0!
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	2.200.000	2.051.814	1.937.205	-148.186	93,3%
34	723000	Novčane kazne	233	0	0	0	0	#DIV/0!
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	#DIV/0!
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	0	0	0	0	#DIV/0!
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	#DIV/0!
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	0	0	0	0	#DIV/0!
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	#DIV/0!
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	0	0	0	#DIV/0!
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	#DIV/0!
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	#DIV/0!
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	114.359.205	116.960.630	105.663.423	2.601.425	102,3%

44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	4.006.116	3.866.323	3.374.285	-139.793	96,5%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	3.600.166	3.496.805	3.062.854	-103.361	97,1%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	405.950	369.518	311.431	-36.432	91,0%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	373.675	369.965	325.740	-3.710	99,0%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	100.612.695	101.453.800	90.885.704	841.105	100,8%
49	613100	Putni troškovi	248	10.000	3.025	2.562	-6.975	30,3%
50	613200	Izdaci za energiju	249	78.000	69.379	75.444	-8.621	88,9%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	87.000	109.718	105.272	22.718	126,1%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	17.020.778	18.484.832	17.156.927	1.464.054	108,6%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	8.000	9.827	5.167	1.827	122,8%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	42.000	0	0	-42.000	0,0%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	595.015	466.279	455.358	-128.736	78,4%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	34.500	37.612	15.904	3.112	109,0%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	82.737.402	82.273.128	73.069.070	-464.274	99,4%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	8.661.646	11.270.542	11.077.694	2.608.896	130,1%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	4.658.646	4.986.286	6.600.744	327.640	107,0%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	4.000.000	6.256.088	4.472.771	2.256.088	156,4%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	0	0	0	0	#DIV/0!
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	0	0	0	0	#DIV/0!
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	0	0	0	0	#DIV/0!
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	#DIV/0!
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	#DIV/0!
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	3.000	28.168	4.179	25.168	938,9%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	0	0	0	0	#DIV/0!
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	0	0	0	0	#DIV/0!
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	#DIV/0!
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0	#DIV/0!
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	#DIV/0!
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	#DIV/0!
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	#DIV/0!
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	#DIV/0!
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	650.000	0	0	-650.000	0,0%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	#DIV/0!
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	#DIV/0!
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	#DIV/0!
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	650.000	0	0	-650.000	0,0%
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	55.073				0,0%

81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	1.034.280	8.992.028	7.791.404	7.957.748	869,4%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0	0	0	0	#DIV/0!
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0	0	#DIV/0!
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	#DIV/0!
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	#DIV/0!
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	#DIV/0!
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	1.034.280	48.613	36.701	-985.667	4,7%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	#DIV/0!
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	0	0	#DIV/0!
90	821300	Nabavka opreme	289	800.280	43.000	36.701	-757.280	5,4%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	#DIV/0!
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	0	0	0	0	#DIV/0!
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	234.000	5.613	0	-228.387	2,4%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	1.034.280	48.613	36.701	-985.667	4,7%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE)= UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	0	8.943.415	7.754.703	8.943.415	#DIV/0!
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295	0	0	0	0	#DIV/0!
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	#DIV/0!
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	#DIV/0!
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	#DIV/0!
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	#DIV/0!
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	#DIV/0!
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	#DIV/0!
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	#DIV/0!
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	#DIV/0!
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	#DIV/0!
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	#DIV/0!
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	#DIV/0!
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	#DIV/0!

109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	#DIV/0!
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	#DIV/0!
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	#DIV/0!
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	#DIV/0!
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	#DIV/0!
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313	0	0	0	0	#DIV/0!
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	#DIV/0!
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	#DIV/0!
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	#DIV/0!
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	#DIV/0!
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	#DIV/0!
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	#DIV/0!
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	#DIV/0!
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	#DIV/0!
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	#DIV/0!
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	0	0	0	#DIV/0!
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	#DIV/0!
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	#DIV/0!
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	#DIV/0!
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	#DIV/0!
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	#DIV/0!
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	#DIV/0!
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124)	330	0	0	0	0	#DIV/0!
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	0	8.943.415	7.754.703	8.943.415	#DIV/0!
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	115.393.485	117.009.243	105.663.423	1.615.758	101,4%
134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	0	0	0	0	#DIV/0!
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	0	0	0	#DIV/0!
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	#DIV/0!
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	#DIV/0!
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	#DIV/0!

139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	#DIV/0!
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	#DIV/0!
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	#DIV/0!
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	#DIV/0!
143	02	Odbrana(144+.....+148)	342	0	0	0	0	#DIV/0!
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	#DIV/0!
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	#DIV/0!
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	#DIV/0!
147	024	liR Odbrana	346	0	0	0	0	#DIV/0!
148	025	Odbrana n. k.	347	0	0	0	0	#DIV/0!
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	0	0	0	0	#DIV/0!
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	#DIV/0!
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	0	0	0	0	#DIV/0!
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	#DIV/0!
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	#DIV/0!
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	#DIV/0!
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	#DIV/0!
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	0	0	0	0	#DIV/0!
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	#DIV/0!
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	0	0	0	#DIV/0!
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	#DIV/0!
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	#DIV/0!
161	045	Transport	360	0	0	0	0	#DIV/0!
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	#DIV/0!
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	#DIV/0!
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	#DIV/0!
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	#DIV/0!
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	0	0	0	0	#DIV/0!
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	#DIV/0!
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	#DIV/0!
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	#DIV/0!
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	#DIV/0!
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	#DIV/0!
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	#DIV/0!
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	0	0	0	0	#DIV/0!
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	#DIV/0!
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	#DIV/0!
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0	#DIV/0!
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	0	0	0	#DIV/0!

178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	#DIV/0!
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	#DIV/0!
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	115.393.485	117.009.243	105.663.423	1.615.758	101,4%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	23.132.407	24.932.998	22.781.646	1.800.591	107,8%
182	072	Vanbolničke usluge	381	49.115.548	51.708.438	46.912.402	2.592.890	105,3%
183	073	Bolničke usluge	382	34.981.343	34.336.610	30.660.840	-644.733	98,2%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	911.040	911.040	803.777	0	100,0%
185	075	liR Zdravstvo	384				0	#DIV/0!
186	076	Zdravstvo n. k.	385	7.253.147	5.120.157	4.504.758	-2.132.990	70,6%
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	0	0	0	0	#DIV/0!
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	0	0	0	#DIV/0!
189	082	Usluge kulture	388	0	0	0	0	#DIV/0!
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	0	0	0	0	#DIV/0!
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0	#DIV/0!
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	#DIV/0!
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	#DIV/0!
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	0	0	0	0	#DIV/0!
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0	#DIV/0!
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	#DIV/0!
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	#DIV/0!
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0	#DIV/0!
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	#DIV/0!
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	#DIV/0!
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	#DIV/0!
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	#DIV/0!
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	0	0	0	0	#DIV/0!
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	#DIV/0!
205	102	Starost	404	0	0	0	0	#DIV/0!
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	#DIV/0!
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	#DIV/0!
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	#DIV/0!
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	#DIV/0!
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	#DIV/0!
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	#DIV/0!
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	0	0	0	#DIV/0!

U Bihaću, Certificirani računovođa MIDŽIĆ (IBRO) SAČA

Dana 28.02.2023. Broj dozvole: 5687/5

V.D. DIREKTOR-a

Mirza Tatarević dipl.prav.

M.P.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA USK-a
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA Bihać
Potrošačka jedinica - glava

Bihać
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4263067790001

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci: x

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	1	2	3	4	5	6
		I AKTIVA				
2	100000+200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	39.975.827	30.263.405	132,09
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	36.390.192	27.013.219	134,71
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	1.105.752	1.066.970	103,63
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	2.346.667	2.050.000	114,47
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	133.216	133.216	100,00
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	1.391.713	1.421.959	97,87
12	011000	Stalna sredstva	011	3.765.778	3.730.323	100,95
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	2.374.065	2.308.364	102,85
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	1.391.713	1.421.959	97,87
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	41.367.540	31.685.364	130,56

* 1 0 2 6 8 7 0 1 1 6 3 5 1 1 *
str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10868204463544

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	9.860.876	9.091.871	108,46
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	9.279.739	8.749.398	106,06
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	1.139	4.348	26,20
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	259.197	59.074	438,77
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	320.801	279.051	114,96
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029			
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	31.506.664	22.593.493	139,45
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	1.319.518	1.349.763	97,76
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	18.897.064	19.193.730	98,45
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	11.290.082	2.050.000	550,74
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	41.367.540	31.685.364	130,56

Bihać, 28.02.2023.
Mjesto i datum

MIDŽIĆ (IBRO) SAČA
Certifikovani računovođa

MIRZA TATAREVIĆ
Rukovodilac

CR-5687/5
Broj dozvole

M.P.

037/222-971
Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA USK-a
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA Bihać
Potrošačka jedinica - glava

Bihać
Sjedište potrošačke jedinice

4263067790001 *
Identifikacioni broj
84.30
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
0
Organizacioni broj
0
Operativni broj
0
Funkcionalni kod
0
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

*15400411341

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	1	2	3	4
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	125.913.877
2	710000	Prihodi od poreza	451	123.861.886
3	720000	Neporezni prihodi	452	2.051.991
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	0
5	740000	Kapitalni transferi	454	0
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	0
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	0
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	0
9		Finansiranje (10+11+12)	458	0
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	0
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	125.913.877
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	116.488.291
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	3.869.532
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	369.965
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	101.133.349
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	11.115.445
20	615000	Kapitalni transferi	468	0
21	616000	Izdaci za kamate	469	0
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	48.613
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	48.613
24		Finansiranje (25+26)	472	0
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	0
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	116.536.904
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	9.376.973
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	27.013.219
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	36.390.192

Bihać, 28.02.2023.
Mjesto i datum

MIDŽIĆ (IBRO) SAĆA
Certifikovani računovodva

MIRZA TATAREVIĆ
Rukovodilac

CR-5687/5
Broj licence

M.P.

037/222-971
Kontakt

Kontrolni broj: 15400411341

str. 1 od 1

Zavod zdravstvenog osiguranja
Unsko-sanskog kantona
Health Insurance Fund
of Una-Sana Canton

www.zzousk.ba | info@zzousk.ba

KABINET DIREKTORA

Datum: 26-07-2023
Broj: 02-11-8-3205/23

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo slijedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvredivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova provelismo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredb i ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA
ID: 4263067790001

Ulica 5. Korpusa br. 10, 77000 Bihac, Bosna i Hercegovina | Telefon: 037 222 971 | Fax: 037 222 621 | e-mail: info@zzousk.ba | web: www.zzousk.ba |

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA

- Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona i koje je pokrenuo Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona i procjenu ishoda tih sporova;
- Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- Neograničen pristup osobama u Zavodu zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
  - rukovodstvo;
  - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
  - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Odgovorno lice
V.D. Direktor-a
Mr.sci. Adis Hamzić, dipl.kriminalist

stranica 2

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA

Ulica 5. Korpusa br. 10, 77000 Bihać, Bosna i Hercegovina | Telefon: 037 222 971 | Fax: 037 222 621 | e-mail: info@zzousk.ba | web: www.zzousk.ba